...ЛЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

№ 61 (7969)
МАРТЫН 11
ВОСКРЕСЕНЬЕ
1956 он

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

Сэн 20 мүнгэн.

Хүн зондо эдеэ хоол, хүнгэн промышленностьда түүхэй эд элбэг ехээр үгэхын түлөө тэмсэлдэ партиие, бүхы советскэ арадые элсүүлэн, хүдөө ажахыгаа хүгжөөхэ хүдэлмэрээ сусаршагүйгөөр хэжэ үргэлжэлүүлхыень Центральна Комитедтэ съезд даалгана

(КПСС-эй Центральна Комитедэй тосооото элидхэл тушаа Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съездын резолюциhаа).

КПСС-эй Центральна Комитедтэ, ССР Союзай Министрнүүдэй Соведтэ

...ПСС-эй Центральна Комитет, ССР Союзай Ми-...рнүүдэй Совет хүдөө ажахын артелиин Устав ту-... колхозно үйлэдбэриие эмхидхэлгэдэ, артелиин ...л хэрэгые хүтэлбэрилгэдэ колхознигуудай эдэб-... үүсхэлые саашадань хүгжөөхэ тухай асуудал, мүн тэрэшэлэн колхознигуудта hара бүри аванс үгэжэ байха ба колхозуудтахи ажалай нэмэлтэ түлбэри тухай асуудал хаража үзөөд, эдэ асуудалнуудаар доро дурсагдаhан тогтоолнуудые абаба.

...дөө ажахын артелиин Устав тухай, колхозно үйлэдбэриие эмхидхэлгэдэ, артелиин ажал хэрэгые хүтэлбэрилгэдэ колхознигуудай эдэбхи үүсхэлые саашадань хүгжөөхэ тухай

...олхозуудай ниитын ажахые бүхы хэмжээгээр хүг-... бэхижүүлхэ, ажалай бүтээсые саашадань дээ-...үүлhэнэй, гүрэнэй зүгhөө колхозуудта улам ехээр ...лэгдэжэ байдаг эмхидхэлэй болон техническэ ту-...ижын ба хамтын ажахые нютагай эрхэ байдал-... тааруугаар эмхидхэн эрхилэлгэдэ колхозууд ...он колхознигуудай өөhэдынь эдэбхи үүсхэлые хүг-...hэнэй үндэhэ hуури дээрэ хүдөө ажахын үйлэдбэ-... бүхы hалбаринуудые эрид дэбжээхэ гээшэ тон ...ала удхашанартай гэжэ Советскэ Союзай Комму-...тическэ партиин Центральна Комитет, СССР-эй ...истрнүүдэй Совет тоолоно.

...оммунистическэ партиин, Советскэ правительст-... хүтэлбэреэр манай орон дотор индустриализа-... үндэhэ hуури дээрэ үргэлжын коллективизаци ...үүлэгдэhэн байна. Хүдөөдэ шэнэ социалистиче-... байгуулалта илажа, үйлэдбэриин үндэhэ hууриие, ... арбаад миллион таряашадай ажаhуудалые үн-...рнь хубилгаа. Таряашанай таруу жэжэ ба гээг-... ажахын оронда орон дотор хүдөө ажахын хам-... томо үйлэдбэри байгуулагдажа, шэнэ техникэ ...ээр хэрэглэхэ, түрүү наукын бүхы туйлалтануу-... ашаглаха, товарна продукци улам ехээр үгэхэ ... нүхэсэл бии болгоо. Ажалые шэнээр, социали-...ескээр эмхидхэжэ, тэрээнэй бүтээсые бүри ехэ ...hон колхозно байгуулалта хадаа баян дэлгэр ...байдалтай болохо үргэн замые советскэ хүдөө ...гуудай бүхы ажалшадта нээhэн байна. Хамтын ...ынгуудые байгуулха зуураа, Коммунистическэ ..., Советскэ гүрэн ажалай эгээ ехэ бүтээсэ ба ...озуудтахи ниитын заршамые саашадань бэхи-...гэ хадаа артелиин ажахые хүтэлбэрилгэдэ эрэг-...мэгтэй колхознигуудай ёhотой ехэ үүсхэл хэшээл-...ээр, эдэбхитэйгээр хабаадаhанай үндэhэ hуури ... имагтал туйлагдажа болохо гэжэ тоолодог ...аа, мүнөөшье тоолоhоор.

...олхознигуудай Хоёрдохи съездын баталан абаhан ... ажахын артелиин Жэшээтэ устав колхозно ...уулалтые бэхижүүлгэдэ ехэ удхашанартай бай-... хамтын ажахые эрхилхэ талаар тэрэ үе хүрэтэр ...болоhон дүй дүршэл тэрэ Устав дотор согсолог-... юм. Уставай абтаhанhаа хойшо хори гаран ...үнгэрөө. Энэ үе соо колхозно тосхоной ажабай-... ехэ хубилалтанууд болоо, ниитын олон hалба-... ажахые байгуулха талаар шэнэ, баян дүй дүр-... бии болоо. Колхозно таряашадай политическэ ... мэдэрэл ургажа, ниитэ гүрэнэй интересүүдые ...аар ойлгодог болоhон, хүдэлмэришэн ангиин хү-...ри доро хүдэлмэришэн анги ба таряашадай ...оо барисаан бүри ехээр бэхижэhэн байна. Кол-... үйлэдбэриин материально-техническэ шэнэ база ...улагдаа.

...нөө үедэ колхозуудта полевой бүхы хүдэлмэ-...үд гүйсэд шахуу механизацилагданхай, мала-... ба колхозно үйлэдбэриин бусад hалбаринуудта-...үдэлмэриие механизацилга улам үргэдэжэ байна. ...озуудай ниитын ажахые дэбжээлгэдэ мүнөө ...ахы хүсэн болоhон машинно-тракторна станци-...тай колхозуудай харилсаан үргэдэн бэхижээ. ... дотор колхозууд томодхогдоо. Машинно-трак-...а станцинууд болон колхозууд хүтэлбэрилхы ...нуудаар, мэргэжэлтэй кадрнуудаар бэхижүү-.... Олон hалбарита томо ажахые эмхидхэлгын ...далнуудые бодотоор шиидхэхэ шадабаритай, ...дүршэл ехэтэй хүдэлмэрилэгшэд лэ мүнөө МТС-... болон колхозуудые толгойлно. Колхозно үйлэд-...ие хүгжөөлгэдэ колхозууд болон колхознигуу-... материальна урма хэшээлые дээшэлүүлхэ талаар ...нэй шухала хэмжээ-ябуулганууд бэелүүлэгдэ-... байна. Хүдөө ажахые түсэблэлгын шэнэ гурим ... болгогдоо, товарна продукциин хэмжээнэй та-... гүрэнэй даалгабаринуудай үндэhэ hуури дээрэ, ...укциин единицэдэ ажал ба зөөри эгээ багаар ...ашалан, хүдөө ажахын эдлүүриин газарай зуун ...ар бүридэ хүдөө ажахын продукци эгээ ехээр ...ын тулада нютагай эрхэ байдалтай тааруулан, ...ынгээ бүхы ажахын хүгжэлтые түсэблэхэ арга ...ажо колхозуудта олгогдонхой.

...олхозно байгуулалтын хүгжэлтынгөө шэнэ шата-...араhан ба хүдөө ажахын үйлэдбэриие саашадань ...ээхэ талаар шэнэ зорилгонуудые колхозуудай ...хэдэг болоhон энэ эрхэ байдалда хүдөө ажахын ...елиин Жэшээтэ устав колхозуудай үртэн дэлгэр ...байдалай бүхы талануудые ба ажал-ябуулгыень ...ажа шадахаяа болиhон байна, колхозой хүдэл-...иин бодото эрхэ байдалда эгээ hайнаар харюу-...ар ниитын ажахые хүтэлбэрилгын журам тог-...одо колхозуудай эдэбхи үүсхэлые зарим ушар-...заарлана.

...үдөө ажахын Жэшээтэ уставай зарим зүйлнүү-... хубилгаха тухай дурадхалнууд эрэгтэй эмэгтэй ...хознигуудhаа КПСС-эй ЦК-дэ, СССР-эй Ми-...рнүүдэй Соведтэ абтажа байдаг олон тоото бэ-...үд дотор оруулагдана. Илангаяа бууса шадарай ... үгэхэ гурим ба тэрээнэй хэмжээн тухай, кол-...о үрхэтэ айлай хубиин мэдэлдэ байдаг малай тоо ..., колхозно бэлшээриие ашаглаха, ажалта үдэ-... минимумые тодорхойлхо, колхознигуудые колхо-...оза гаргаха, олзо доход хубаарилха, колхозуу-... правленинүүдэй эрхэнүүдые үргэдхэхэ гурим ту-... ба бусад асуудалнууд табигдадаг байна. Хүдөө ...ахын артелиин Жэшээтэ устав дотор хараалагда-..., колхоздо ажал хэхэ шадабаритай гэшүүдэй нии-... ажахыда хабаадалгын хэмжээhээ дулдыдан-..., колхозно үрхэтэ айлда бууса шадарай газар ... гурим хадаа колхозуудые эмхидхэлэй-...ын талаар бэхижүүлхэ зорилгонуудта зүршэнэ ... колхознигууд үнэн зүбөөр заана. Ажалта үдэр ...ар олодог оролдосогүй колхознигууд, заримдаа ...о дээрээ колхозтой ажалай ямаршье холбоогүй ...hон хүнүүд үсөөн бэшэ ушарта бууса шадарай ... газартай байдаг, колхозно бэлшээриие хэрэглэ-..., колхознигуудта гэжэ тогтоогдоhон бусад хүнгэлэл-тэнүүдые абадаг, тиигэбэшье колхозой гэшүүдэй юрын уялгануудые дүүргэдэггүй байна. Энээнэй эсэстэ ажахые хамтаараа эрхилэлгын үрэ дүнгэй түлөө, гүрэнэй урдахи уялгаяа колхозой дүүргэлгын түлөө бүхы харюусалга оролдосотой hайнаар хүдэлмэрилдэг колхознигуудта тудадаг, тиихэдэ оролдосогүй колхознигууд артелиин ниитын ажахыда хабаадангүй, колхознигой бүхы хүнгэлэлтэнүүдые эдлэдэг, ниитын ажахыда хохидол ушаруулан, тайлбарилан хэлэхэдэ, артелиин бүхы гэшүүдэй ниитын интересүүдтэ хохидол ушаруулан, өөhэдынгөө хубиин ажахые ехэдхэдэг байна.

Колхозно. байгуулалтын бүхы дүй дүршэл хадаа колхознигуудай хубиин эрилтэнүүд колхозуудай ниитын ажахые бүхы хэмжээгээр хүгжөөhэнэй ашаар лэ бүрин гүйсэд хангагдажа болохо гэжэ эли тодоор харуулна. Колхозно үрхэтэ айлай бууса шадарай хубиин ажахы хамhабариин шэнжэтэй байха ёhотой, тэрэ хадаа колхозой ниитын хэрэглэмжэнүүдые ба колхознигуудай хубиин эрилтэнүүдые колхозой ниитын ажахын нэгэн доро гүйсэд хэмжээгээр хангажа шадаха хүрэтэрөө хүгжэтэрнь хэрэгтэй байха болоно. Колхоз бүхэнэй ажал хэрэг хадаа ниитын ажахын таhалгаряагүй хүгжэжэ, хүдөө ажахын элдэб продукци ехээр үйлэдбэрилдэг болоhоной үндэhөөр энэ продукциин талаар гүрэнэй, колхозууд болон колхознигуудай эрилтэнүүдые улам дүүрэнээр хангадаг болохоор табигдаха ёhотой. Ниитын ажахыhаа колхознигуудай ажалта үдэртөө натуральна ба мүнгэн олзо ехээр абадаг боложо, Уставаар хараалагдаhан хэмжээгээр хубидаа хамhабариин ажахытай байхые колхознигой хүсэдэггүй болоторнь хүдөө ажахын продуктнуудые үйлэдбэрилдэг болоhон колхозууд манайда олошороо. Тиимэhээ бүхы колхозуудта колхознигуудай олзо доход дотор ниитын ажахын үүргын хододоо ехэ боложо байхын, колхознигуудай бүхы хэрэглэмжэнүүдэй гол түлэб ниитын ажахыhаа хангагдажа байхын тулада, колхозно үйлэдбэридэ хабаадажа абадаг олзо доходойнь колхознигуудай ниитэ олзо доходой гол хубинь болохын тулада, бууса шадарай газарай ба тэрээнhээ абтадаг олзо доходой үнэхөөрөө хамhабариин удхашанартай байжа, шэнэ овощиин, фруктнуудай, үрэ жэмэсэй талаар колхознигой хубиин эрилтые гол түлэб хангадаг байхынь тулада, бууса шадарай газар дээрэ колхознигуудай ажаhуудалые гоёогшо садуудай, үрэ жэмэсэй тарigдахын тулада оролдохо хэрэгтэй.

Колхозно үрхэтэ айлнуудай бууса шадарай газарай хэмжээе өөhэдөө тодорхойлхо, мүн колхоз дотороой ажабайдалай бусад асуудалнуудые колхозуудай ниитын ажахые тон түргэн дэбжээлгэдэ, колхознигуудай материальна ажана байдалые hайжаруулгада зорюулан шиидхэхэ эрхые колхозуудта олгохо хэрэгтэй гэжэ олон колхознигууд бэшэгүүд дотороо хэлэнэ.

Үйлэдбэриин тодорхой эрхэ байдалда ба ажахын хүгжэлтын хэмжээндэ харюусажа шадахагүй, эмхидхэлэй ниитэ формонууд болон ажахын нормативнуудые колхозуудта баадхан, нютагуудтахи партийна, советскэ болон хүдөө ажахын органуудай зүгhөө колхозно демократиие эбдэдэг баримтанууд хэдэ хэдэн районуудта бии гэжэ КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет тэмдэглэhэн байна. Үнгэрхэдөө зарим ушарта бригаданууд болон звенонуудые эмхидхэлгэ, колхознигуудай ажалай нормые ба түлөөhые тодорхойлолго, бригадирнуудай ба колхозуудай бусад тушаалта хүнүүдэй уялгануудые тодорхойлолго мэтын, ажахы бүхэнэй эрхэ байдалые онсо наринаар хараадаа абан шиидхэгдэхэ ёhотой, колхозуудай дотоодын ажабайдалай асуудалнуудые дээрэhээ журамшуулдаг байгаа. Колхоз бүхэнэй эрхэ байдалые шэнжэлhэнэй үндэhөөр колхознигуудай ажалые зүбөөр эмхидхэлгэдэ шадабаритай hайн туhаламжа үзүүлхын орондо, хүдэлмэриин сэхэ тогтоогдоhон нормонууд болон сэгнэлтэнүүд, нэгэдэмэл нормативнууд болон захиргаанай аппарадые байгуулха схемэ гэхэ мэтэнүүд, колхозуудай хүдэлмэриин эрхэ байдалай тад ондо ондоо байбашье hаань, колхозуудта баадхагдадаг байгаа.

Хүдөө ажахын артель хадаа таряашадые hайн дураарнь нэгэдүүлhэн хамтын ажахы гээшэ, артелиин гэшүүд артелиингээ продуктнууд болон зөөриие өөhэдөө мэдэхэ, тэрээнэй ажал-ябуулгые советскэ засагай хуулинуудтай, Парти, Правительствын шиидхэбэринүүдтэй зохилдуулан, гүрэнэй, колхозууд болон колхознигуудай аша туhада зорюулан эрхилхэ ёhотой гэжэ олон хүдэлмэрилэгшэд мартадаг байна. Энээн тухай мартаха зуураа, тиимэ хүдэлмэрилэгшэд ажахые яажа зүбөөр эмхидхэн эрхилхэб гэжэ колхозуудта саг соонь хэлэжэ үгэхын, зүбшэл үгэхын орондо колхозуудтахи ажал хэрэгэй байдалые гүнзэгыгөөр шэнжэлдэггүй, ажахы бүхэнэй онсо илгаае мэдэдэггүй, колхозуудта бодото туhаламжа багаар үзүүлдэг байна.

КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет иигэжэ тогтоогоо:

Хүдөө ажахын артелиин Жэшээтэ уставай абтаhан сагhаа хойшо колхозно тосхондо ехэхэн хубилалтанууд болоо — материально-техническэ шэнэ база байгуулагдаа, хамтын ажахые эмхидхэн эрхилэлгын баян дүй дүршэл бии болоо, колхозно таряашадай политическэ оюун мэдэрэл урган, городуудhаа эльгээгдэhэн гуша-мянгатан соохоо дүй дүршэлтэй кадрнуудаар, мүн тэрэшэлэн колхозно таряашадай дундаhаа ургажа гараhан, олон hалбарита томо ажахые хүтэлбэрилхэ ба хамтын ажахые хүтэлбэрилгын асуудалнуудые бодото дээрэнь зүбөөр шиидхэжэ шадаха кадрнуудаар колхозууд бэхижүүлэгдээ, иимэ эрхэ байдалда колхозууд гүрэнэй, ниитэ-арадай интересүүдые, колхозуудай ниитын интересүүдые болон колхознигуудай интересүүдые баримталан, колхозно ажабайдалай асуудалнуудые энээнhээ урда тээхидэ орходоо бүри hайнаар, өөhэдөө шиидхэжэ шадаха гэжэ хараадаа абаад, КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Совет болбол газар таряалангые ба малажалые эрид дэбжээхэ гэhэн гол зорилгые баримталан, нютагай, колхозой бодото эрхэ байдалые хараадаа абан, хүдөө ажахын артелиингээ Уставай зарим заабаринуудта өөhэдөө нэмэлтэ ба хубилалта оруулжа байхыень колхозуудта hанамжалан дурадхаха, зүбшэл үгэхэ шухала гэжэ тоолоно.

Хүдөө ажахын артелиин Уставта заhабари, хубилалта ба нэмэлтэ оруулха зуураа, доро дурсагдаhаниие хараадаа абаа hаа зохихо байна:

колхозой гол баялиг болохо, колхозуудта үгтэhэн газарые хүдөө ажахые түсэблэлгын шэнэ гуримай үндэhэ hуури дээрэ бүри ехэ ашагтайгаар хэрэглэхэ, колхозууд болон МТС-үүдэй үйлэдбэриин зэбсэгүүдые, хүдэлмэриин хүсые гүйсэд ашаглаха, мүнгэнэй, натуральна ба ажалай ашаг багатай гаргашануудые, алба захиргаанай гаргашануудые хорooхо. Энээнэй үндэhөөр колхознигуудай ажалай бүтээсые ниилээд дээшэлүүлхэ, колхозой ниитын ажахын олзо доходой ба колхознигуудай материальна ажабайдалай гол эшэ үндэhэн болгошо хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилгые ехэдхэхэ;

колхозно бүлэhөө хүдэлмэри хэжэ шадаха гэшүүдэйнь артелиин ниитын ажахыда хэр хабаададагые хараада абалсан, колхозно үрхэтэ айлнуудай бууса шадархи газарай хэмжээе тогтоохо. Колхозно бүлэ дотор хүдэлмэри хэжэ шадахаар колхознигууд бии байhан аад, колхоздо хүдэлмэрилдэггүй гү, али артелиин ниитын ажахыда багаар хабаададаг туладаа, колхоздо үнэн сэхээр хүдэлмэрилдэг колхознигуудай бүлынхиhөө бага хэмжээтэй газар бууса шадараа абаха ёhотой байhыень бууса шадархи газарай хэмжээе тодорхойлходоо хараада абаха хэрэгтэй. Гэхэ зуура, колхозой ниитын газарые хороогоод, бууса шадархи газарай фондые ехэ болгожо болохогүй, харин бууса шадархиие бага болгохо гэжэ оролдохо хэрэгтэй, МТС-үүдтэ олон тоото техникын ба хүгжэнги механизациин бии байhан дээрэhээ ниитын ажахыда хамаатай газарые эдлэлгэ жэшээлэшэгүй ехэ ашагтай болохо, колхознигууд hураггүй ехэ олзо доход абадаг болохо байна;

хүдөө ажахын артелиин Жэшээтэ уставаар хүгжэнги малажалтай газартаряалангай районуудта хамаадаха гэжэ тоологдоhон хэдэ хэдэн районуудаар, урдын нүүдэл шахуу, нүүдэл малажалтай районуудаар hүүлэй үедэ ажахынь шэглэлдэ ехэ хубилалтануудай болоhонтой дашарамдан, колхозно үрхэтэ айлай мэдэлдээ барижа болохо малай тооe тодорхойлдог байhан хэмжээе үлөөhэнэй хэрэг хэр бииб гэжэ хараада абалсан, нютагай эрхэ байдалтай зохилдуулжа, колхозно үрхэтэ айлай хубиин мэдэлдэ байха малай тооe тогтоохо;

колхозой ниитын ажахыда хэды шэнээн хүсэнэй гаргагдаха байhые хараадуулан ажалта үдэрэй уялгата минимумые тогтоохо, тэрэшэлэн механизациин хэмжээе, үнэн сэхээр хүдэлмэрилдэг колхознигуудай бүтээсые, ажалта үдэр арьбан наринаар гаргашалха шухала байhые хараада абалсан, ажалай бүтээсын нормо зохёохо ба хэгдэhэн хүдэлмэриие ажалта үдэртэ оруулжа сэгнэхэ;

колхозой ниитын үйлэдбэриие хүгжөөхэ хэрэгтэ колхознигуудай материальна урмашанхай байха ёhые бүхы талаарнь хэрэглэхэ, артельдэ hайнаар хүдэлмэрилдэг гэшүүдые урмашуулха, колхозуудтахи ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ шухала арга олгожо, колхознигуудта hара бүри аванс үгэхэ, тиимэ зорилгодо хэрэглэхын тула дамжажа байдаг натуральна ба мүнгэн фонднуудые бии болгохо.

Колхозно үрхэтэ айлнуудта зорюулжа тогтоогдоhон хэмжээтэй бууса шадархи газарыень МТС-тэ саг үргэлжэ хүдэлмэрилдэг аад колхоздо hууринжалтай трактористнуудта, тракторна бригадануудай бусад хүдэлмэришэдтэ үлөөхые КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Совет колхозуудта hанамжалан дурадхана. МТС-эй трактористнуудай ба саг үргэлжэ ажалладаг бусад хүдэлмэришэдэй бүлэhөө хүдэлмэри хэжэ шадаха гэшүүдынь колхоздо тогтоогдоhон ажалта үдэрэй минимумые дүүргэдэггүй байгаа hаань, тэдэнэй бууса шадархи газарай хэмжээн колхознигуудай хамтын суглаанай шиидхэбэреэр бага болгогдожо болохо.

Хүдөө ажахын артелиин Устав заhабаринууд, хубилалтанууд ба нэмэлтэнүүдтэеэ колхознигуудай хамтын суглаан дээрэ баталагдажа, райисполкомой бүридхэлдэ абтаад байхадаа, хүдөө ажахын артелиин ажал-ябуулгын гол хуули болоно, тус колхозой бүхы гэшүүд тэрээниие уялгата гуримаар сахиха ёhотой.

Колхозуудhаа артелиин гэшүүдые гаргаха тухай, бууса шадархи газарай хэмжээе хорooхо тухай, мүн бусадшье зарим асуудалнуудаар колхознигуудай хамтын суглаануудай гаргаhан шиидхэбэринүүдые хүдөө ажахын артельнүүдэй гэшүүдэй зүбшөөрэлгүйгөөр райисполкомуудай болюулдаг байhые буруу гэжэ КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Совет тоолоно. Энэнь бүхы коллективэй hанал бодол ба ашаг туhые оролдосогүй колхознигуудай тоодоггүй ябадалай шалтагаан болоно, хамтын суглаануудай үүргые бага болгохо, абаhан шиидхэбэринүүдэйнгээ түлөө колхознигуудай харюусалгые бага болгохо байна. Тиимын тула колхозhоо гаргаhан тухай, бууса шадархи газарай хэмжээе хорoohон тухай, мүн ондоошье асуудалнуудаар колхознигуудай зүгhөө райисполкомуудта ороhон гомдолнуудые колхознигуудай хамтын суглаанай дахинаа хаража үзэдэг hаань, тэрэнэй hүүлээр гаргагдаhан тогтоолой хүсэндөө ородог hаань hайн байгаа.

Гэхэтэй хамта, хэдэ хэдэн колхозуудтахи, илангаяа город шадарай колхозуудтахи, оролдосогүй зарим колхознигууд, тэрэшэлэн колхозно тосхонуудай газар дээрэ hууринжалтай зарим хүнүүд ниитэдэ ашагтай ажал хэдэггүй, ондоогоор хэлэбэл колхозуудта, гүрэнэй предприятинуудта ба эмхи зургаануудта гү, али кооперативна болон ниитын организацинуудта саг үргэлжэ хүдэлмэрилдэггүй аад, харин үнэн сэхээр ажалладаг колхознигуудтай адли эрхэбайдалтай байдаг юм, тиимэ түхэлэй хүнүүд тушаа колхозууд өөhэдөө шиидхэбэри гаргажа, бууса шадарай газар, бэлшээри ба сабшалан хэрэглэхэ арга тэдэндэ олгохо гү гэжэ шиидхээ hаань зүб болохо hэн.

Хэдэн hуурин газарнуудтай олохон томо колхозуудта колхознигуудай хамтын суглаануудые ходо зарлаха бэрхэтэй байдагые хараада абажа, тэндэхи эрхэбайдалhаа дулдыдуулан колхозууд өөhэдөө зохихо гурим тогтоогоо hаань таараха hэн. Колхозно ажабайдалай асуудалнууд: нэгэ hаа хамтын суглаанууд дээрэ, үгышье hаа колхознигуудай hунгаhан түлөөлэгшэдэй, этигэмжэтэ нюурнуудай суглаанууд дээрэ гү, али бригадна суглаанууд дээрэ хаража үзэгдэхэ ба шиидхэгдэхэ асуудалнууд тэрэ гурим дотор тодорхойлогдохо ёhотой.

Колхозно үйлэдбэриие эмхидхэхэ ба артелиин хэрэгые эрхилэн хүтэлбэрилхэ талаар колхознигуудай үүсхэлые улам хүгжөөлгэ партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органуудай зүгhөө колхозуудтахи хэрэгэй түлөө харюусаха харюусалгыень бага болгохогүй, улам ехэ болгохо гэжэ, хүдөөдэ ябуулагдадаг политическэ ба эмхидхэлэй хүдэлмэриие улам hайжаруулха, колхознигуудай эдэбхи үүсхэлые дээшэлүүлхэ, социалистическэ хүдөө ажахын бүхы хүсэн ба арга хэрэгсэлнүүдые ашаглаха, колхоз бүхэндэхи хэрэгэй түлөө манай кадрнуудай харюусалгые бүри ехэ болгохо эрилтэ табина гэжэ КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Совет райкомуудай, обкомуудай, крайкомуудай, союзна республикануудай компартинуудай ЦК-нуудай, райисполкомуудай, облисполкомуудай, крайисполкомуудай, автономно болон союзна республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдэй анхаралыень хандуулна.

Колхознигуудта hара бүри аванс үгэлгэ ба колхозуудтахи ажалай нэмэлтэ түлөөhэн тухай

hүүлэй жэлнүүдтэ колхозуудай мүнгэн доходой ургаhые, колхознигуудай ажалта үдэртэ бүри ехэ мүнгэн үгтэдэг болоhые КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет тэмдэглэнэ. Гэхэ зуура, колхозуудта мүнөө байhан гурим, ажалта үдэрнүүдтэ хубаагдаха ёhотой олзо доходой гол хубинь ажахын жэлэй дүүрэhэн хойнол колхознигуудта үгтэдэг ушар хүдөө ажахын продукт бүри ехээр үйлэдбэрилхэ ябадалда дутамагаар туhалдаг, ниитын ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ колхознигуудай материальна урмашалтай байлгые улам ехэ болгохо зорилгонуудта харюусадаггүй байна.

Олохон колхозууд тон түрүү системэ хэрэглэн олзо доходоо хубаадаг, тиихэдээ колхозно ниитын ажахыда колхознигуудай хүдэлмэрилжэ олоhон бүхы ажалта үдэрнүүдтэнь hара бүри аванс үгэдэг байна. Тэдэ колхозууд колхознигуудтаа аванс үгэхын тула дамжажа байдаг мүнгэнэй ба эдеэ хоолой фонд тогтооно.

Колхознигуудта hара бүри аванс үгэлгэ колхозуудтахи ажалай бүтээсые улам дээшэлүүлхэ шухала арга нүхэсэл болоно, ажалта үдэрэй үүргые ехэ болгоно, ниитын ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ колхознигуудые бүри урмашалтай оролдосотой болгоно.

Колхознигуудта ажалай нэмэлтэ түлөөhэ үгэдэг мүнөөнэй гуримые дахин хаража үзэхэ шухала болонхой. Ниитэ гүрэнэй ба ниитэ колхозно ашаг туhые хараада абажа, ажахыгаа хүгжөөлгые колхозуудай өөhэдөө түсэблэдэг болоhон сагта нэмэлтэ түлөөhэнэй мүнөөнэйнь гурим колхозуудай үүсхэлые барина, али нэгэн hалбаридахи түсэбтэ даалгабариие үлүүлэн дүүргэдэг, үнэн сэхэ колхознигуудые урмашуулха ябадалда туhа дүхэм болоногүй. Тиимэ гуримай ёhoop нэмэлтэ түлөөhэ үгэлгэ үйлэдбэриин хүгжэлтые, колхоз бүхэнэй онсо өөрэ байдалые хараада абангүйгөөр, областиин, хизаарай ба республикын бүхы колхозуудта түсэбөө үлүүлэн дүүргэhэнэй түлөө нэмэлтэ түлөөhэ адли хэмжээтэйгээр үгэхэ гэжэ тогтоогдодог байгаа.

Колхозно үйлэдбэриин бүхы hалбаринуудые эрид ехээр хүгжөөхын тула шухала бүхы эрхэбайдалай хангагдаhан, колхозуудай эмхидхэлэйнгээ талаар бэхижэhэн ба хамтын ажахые эрхилхэ яhала ехэ дүй дүршэлтэй болоhон мүнөө сагта, урдань hанамжалан дурадхагдаhан гуримай ёhoop ба хэмжээтэйгээр нэмэлтэ түлөөhэ үгэлгые болюулхаар болоо гэжэ КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Совет тоолоно. Хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилгын бүри ехэ болоhонтой, колхозуудай олзо доходой нэмэhэнтэй дашарамдан, колхознигуудай ажалай гол түлөөhэн тон ехээр ургаа. Тиимэhээ, ажалай нэмэлтэ түлөөhэн хадаа эрхим hайн хүдэлмэриин түлөө шагнаха урмашуулгын формо болохо ёhотой.

Шэнэ гуримаар түсэблэдэг болоhон үедэ, бүхы арга боломжонуудаа бүрин ашаглалгые хараада абажа, колхозно үйлэдбэриие колхозой өөрөө түсэблэдэг байхадань, баталан абаhан түсэбөө үндэhэ болгожо, малажал дээрэ ба ажахын бусад hалбаринуудта хүдэлмэрилдэг бригаданyудта (звенонуудта), колхознигуудта даалгабари үгэдэг болоhон сагта — өөhэдынгөө эрдэм шадабариие улам дээшэлүүлэн, творческо үүсхэл гаргажа, колхозно үйлэдбэридэ түрүү аргануудые нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлжэ, колхозой баталач абаhан түсэбтэ даалгабаринуудые үлүүлэн дүүргэдэг, тиихэтээ хамта hайнаар хүдэлмэрилhэнэйнгөө ашаар хүдөө ажахын продукци үлүү ехээр үйлэдбэрилдэг колхознигуудта, мэргэжэлтэдтэ, МТС-үүдэй тракторна бригадануудай хүдэлмэришэдтэ ажалай нэмэлтэ түлөөhэн үгтэхэ ёhотой.

Хүдөө ажахын культурануудай ургасые дээшэлүүлхэ ба малажалай ашаг шэмэ үгэлгые бүри ехэ болгохо түсэбүүдээ үлүүлэн дүүргэhэнэй түлөө колхознигуудай, бригадануудай (звенонуудай), МТС-үүдэй тракторна бригадануудай хүдэлмэрилэгшэдэй, колхозуудай мэргэжэлтэд ба хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй абаха ажалай нэмэлтэ түлөөhэн колхознигуудай хамтын суглаагаар тодорхойлогдодог ба баталагдадаг байгаа hаань бүри зүб болохо гэжэ КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Совет тоолоно. Нэмэлтэ түлөөhэ үгтэхэ хэмжээе тодорхойлходоо таряанажалда, малажалда, колхозно ажахын бусад hалбаринуудта хүдэлмэрилдэг бригадын (звеногой) туйлаhан үйлэдбэриин дэбжэлтые хараада абаха, тиихэдээ колхозно үйлэдбэриин бүхы hалбаринуудта хүдэлмэрилдэг колхознигуудые урмашуулха ёhо гуримые адлишуугаар сахиха шухала.

КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Совет иигэжэ тогтообо:

ниитын ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ колхознигуудай материальна урмашалые улам ехэ болгохо зорилгоор, ниитын ажахын бүхы hалбаринуудhаа абтаhан мүнгэн олзо доходой 25 процентhээ бага бэшые, тэрэшэлэн контрактациин аванс болгожо, хүдөө ажахын

(Түгэсхэлынь 2-дохи нюуртэ)

КПСС-эй Централына Комитедтэ, ССР Союзай Министрнүүдэй Советдэ

(Түгэсхэл)

продукци худалдажа ба уялгата ёhoop тушаажа абаhан мүнгэн зөөриин 50 процентые ажалта үдэрнүүдтэ аванс болгон, хамтын суглаанай шиидхэбэриин ёhoop колхознигуудта жэлэй турша соо hapa бүри үгэхыень колхозуудта hанамжалан дурадхаха.

Бүхы оpohoн олзо доходой 25 процентые, мүн контрактациин аванс болгожо, продукци худалдажа ба уялгата ёhoop тушаажа абаhан мүнгэн зөөриин 50 процентые тусхай текущи счедто, колхозуудай эрилтын ёhoop оруулдаг байхыень Госбанкда даалгагдаа, энэ мүнгые колхознигуудта аванс үгэхын тулада, ажалта үдэрнүүдтэ хубаахын лэ тула колхозой правлени гаргашалха юм.

Уялгата ёhoop гүрэндэ тушаагдаха opooho таряанай, наран сэсэгэй, бусад тohoто культурануудай, хартаабхын, овощиин, мяханай үнэ сэнгэй 50 процентын хэмжээтэй мүнгэн авансые 1956 онhoo эхилжэ, колхозуудай эрилтын ёhoop үгэхыень СССР-эй Бэлэдхэлэй министерствые, Мяха ба hүнэй продуктнуудай промышленностиин министерствые, СССР-эй Эдеэ хоолой зүйлнүүдэй промышленностиин министерствые ба Центросоюзые КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Совет уялгалаа.

СССР-эй Госбанк дурсагдаhан зорилгонуудта гаргашалхынь тула бэлэдхэлэй организацинуудта зохихо кредит үгэхэ уялгатай.

Дээрэ дурсагдаhан продуктнуудые тушааhанайнь түлөө колхозуудта аванс үгэхэ гурим тухай инструкциие харьяата министерствонүүдэй ба зургаануудай хабаадалгатайгаар зохёожо, hарын болзор соо баталхыень СССР-эй Хүдөө ажахын министерстводэ, СССР-эй Госбанкда даалгагдаа.

КПСС-эй ЦК-гэй ба СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолоор иигэжэ хараалагдаа гэбэл, капиталына хүдэлмэридэ зорюулжа үгтэhэн удаан болзортой урьhа зээлиие колхозууд ниитэ мүнгэн доходhoo түрүүшын ээлжээндэ бусааха, тиихэдээ хубаагдахагүй фонднуудhaa гаргажа түлэгдэhэн түлөөhэнүүдые оруулалсаха ёhотой.

Малай ба бусад байранууд, түхеэрэлгэнүүдые бариха хэрэгтэ, тэрэшэлэн олон жэлэй ургамалнуудые тариха ба ургуулха ябадалда зорюулжа гаргагдаhан ажалта үдэрнүүдэй мүнгэн түлөөhые колхознигуудай хамтын суглаанай шиидхэбэреэр баталагдаhан орошо-гарашын сметэтэй зохилдуулан, хубаагдахагүй мүнгэн фондhoo түлэхэдэ болохо гэжэ колхозуудта hанамжалан дурадхагдаа.

Бүхы резервнүүдээ бүрин ашаглаха ябадал хараада абажа колхозуудай зохёоhон ба баталhан, хүдөө ажахын культурануудай ургасын ба малажалай ашаг шэмэ үгэлгын түсэбүүдые үлүүлэн дүүргэhэнэйнь түлөө бригадануудта (звенонуудта), малажал дээрэ хүдэлмэрилдэг колхознигуудта, МТС-эй тракторна бригадануудай хүдэлмэрилэгшэдтэ, колхозуудай мэргэжэлтэдтэ ба хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдтэ боро бодолоор ба мүнгөөр үгтэхэ нэмэлтэ түлөөhэнэй гурим ба хэмжээе өөhэдөө тогтоохыень КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Совет колхозуудта hанамжалан дурадхана.

Н. А. Булганинай Н. С. Хрущевой Великобританида ошохо болоhон тухай

Нэгэдэмэл Королевстводо энэ оной хабар ошохо тухай Великобританиин премьер-министр сэр Антони Иденэй уряалые СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганинай, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн Н. С. Хрущевой хүлеэн абаhан тухай советскэ хэблэлдэ урда тээнь мэдээсэгдээ hэн.

Н. А. Булганинай, Н. С. Хрущевой апрелиин 18-да Великобританида ошожо, тэндэ 10 хоногто айлшалха тухай мүнөө үедэ үгэеэ ойлголсолго туйлагдаа.

(ТАСС).

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

ИВОЛГЫН АЙМАГАЙ ОРОНГЫН ДУНДА hУРГУУЛИИН БАГША Д. Б. БАЗАРЖАПОВАДА БМАССР-эй hУРГУУЛИНУУДАЙ ГАБЬЯАТА БАГША ГЭhЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Хорин табан жэлдэ hайнаар багшалhантайнь дашарамдуулан, арадай гэгээрэлэй хэрэгтэ габьяатай байhанайнь түлөө Иволгын аймагай Оронгын дунда hургуулиин багша **Базаржапова** Долгор Базаржаповнада БМАССР-эй hургуулинуудай габьяата багша гэhэн хүндэтэ нэрэзэргэ олгохо.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Д. ЦЫРЕМПИЛОН.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь В. ОСТРОВСКАЯ.

Улан-Удэ город, Соведүүдэй Байшан. 1956 оной мартын 9.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

БМАССР-эй ГАБЬЯАТА АГРОНОМ НҮХЭР В. А. МАМИЛОВЫЕ БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Республикын хүдөө ажахыда хорин табан жэлдэ hайнаар ажаллаhантайнь дашарамдуулан БМАССР-эй Габьяата агроном **Мамилов** Василий Аввакумовичые—Бурят-Монголой АССР-эй Хүдөө ажахын министерствын түсэблэлгын-экономическа управлениин начальнигые Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Д. ЦЫРЕМПИЛОН.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь В. ОСТРОВСКАЯ.

Улан-Удэ город, Соведүүдэй Байшан. 1956 оной мартын 9.

Хүдэлмэриин үдэрые богони болгохо тухай правительствын тогтоолые республикын ажалшад халуунаар hайшаана

Парти, Правительстводаа баяр хүргэнэ

Улан-Удын оёдолой фабрикын коллектив «Амаралтын үдэрэй ба hайндэрэй урда тээ хүдэлмэришэд болон албахаагшадай хүдэлмэриин үдэрые богони болгохо тухай» СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указые, мүн СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолые ехэ hайшаалтайгаар угтаа.

Горпромкомбинадай директор нүхэр Жарков энэ тогтоолтой фабрикын хүдэлмэришэдые танилсуулба.

Удааhь оёлгын цехын начальник нүхэр Ираносов үгэ абаба.

Манда, хүдэлмэришэдтэ парти, правительствын үзүүлжэ байhан энэ ехэ анхаралдань харюу болгон, бидэ бүри эршэтэйгээр хүдэлмэрилхэбди. Үйлэдбэридөө байhан бүхы арга боломжонуудаа хэрэглэн, ажалайнгаа бүтээсые улам дээшэлүүлжэ, урдань 8 час соо хэдэг ажалаа 6 час соо дүүргэхын түлөө оролдохобди,—гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

Фабрикын хүдэлмэришэд ба албахаагшад нүхэр Ираносовой хэлэhэн үгые нэгэн дуугаар дэмжэбэ.

Е. Иванова.

Шэнэ амжалтада зоригжуулна

Түмэрзамай Улан-Удын станциин вагонно депо. Үсэгэлдэр түрүүшын халаанай эхилхын урдахана депогой хүдэлмэришэд модо дархалалгын цех соо олоороо суглараба. Эндэ профсоюзай цехкомой түрүүлэгшэ нүхэр Горшенов «Амаралтын үдэрэй ба hайндэрэй урда тээ хүдэлмэришэд болон албахаагшадай хүдэлмэриин үдэрые богони болгохо тухай» СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ, мүн СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоол уншаба.

Депогой хүдэлмэришэд тус Указ ба тогтоолые ехэ баяртайгаар угтаба. Эндэ түмэршэ дархан нүхэр Чернега иигэжэ мэдүүлбэ:

—Ажалшадай ажабайдалые саашадань hайжаруулхын, бүри культурна, баян дэлгэр болгохо хэрэгтэ парти, правительствын ехэхэн оролдолго гаргажа байhаниинь энэ Указ ба тогтоол үшөө дахин гэршэлэн харуулба, бидэнэр, хүдэлмэришэдые ажалай шэнэ амжалтада зоригжуулба. Би саашадаа халаанайнгаа нормые 190 процентhээ доошо бэшээр дүүргэхэб.

— Имаггал социализмын илаhан орондо ажалшадай байдал саг үргэлжэ hайжаржа байна. Бидэнэр, советскэ хүнүүд өөhэдынгөө амгалан ажалаар коммунистическэ общество байгуулнабди,—гэжэ слесарь нүхэр Тушминцев хэлээ. Үгэ хэлэлгэнэй hүүлээр эндэ сугларагшад Черемховско вагонно участогай коллективые социалистическэ мүрысөөндэ уриха гэжэ нэгэн дуугаар шиидээ.

Г. Максимов.

Үсэгэлдэр манай республикын ажалшад бүхы советскэ арадтаяа хамта «Амаралтын үдэрэй ба hайндэрэй урда тээ хүдэлмэришэд болон албахаагшадай хүдэлмэриин үдэрые богони болгохо тухай» СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указые болон СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолые гүнзэгы баяртайгаар угтаба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Главтөрчермсдэй» хүдэлмэрилэгшэ Григорий Андриянович Безродных бүлэнэртэйгөө суггаа тус Указтай ба тогтоолтой танилсажа байна.

— Энэ даа, түрэл партиимнай үдэр бүриин анхарал оролдолгын аша үрэнь,—гэжэ Клара Ивановна нүхэртөө хөөрэнэ,—ажалhaa хоёр час урид ерэжэ, бүри hайнаар, культурнаар амарха, Люда басагаяа хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ анхаралаа бүри ехээр хандуулха аргатай болобобди

Л. Хайдуровай фото.

Зургаадахи табанжэлэй түрүүшын жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэе

Ленинэй орденто ПВЗ-гэй коллективэй хамтын суглаанhaa

Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой коллектив үйлэдбэрэе нарижуулан hайжаруулха талаар hүүлэй жэлнүүдтэ ехэхэн оролдолго гаргаhан байна.

Мүнөө тус заводойхид шэнэ эршэ хүсэтэй үүсхэл эдэбхитэйгээр ажаллана. Заводой хүдэл... шэд, инженернүүд болон техникүүд үүсхэлтэ... лай эдэбхи хэшээл hаяхан эндэ болоhон коллек... хамтын суглаан дээрэ элеэр харагдаба.

БМАССР-эй Верховно Соведэй депутат, ПВЗ-гэй вагон хабсаралгын цехын шэрдэгшэдэй бригадын бригадир **Агафья Андреевна Поварнина** коллективэй хамтын суглаан дээрэ үгэ хэлэжэ байна.

З. Веснинагай фото.

Үдэшын 8 час багаар заводой хүдэлмэришэд, инженернүүд, техникүүд болон албахаагшад Культурын байшан соо олоороо сугларанхай байба. Завкомой түрүүлэгшэ нүхэр **Таловирко** коллективэй хамтын суглаа нээбэ.

«Партиин XX съездын хүдэлмэриин дүнгүүд ба заводой коллективэй зорилгонууд тухай» асуудалаар КПСС-эй обкомой секретарь нүхэр **Г. И. Климов** элидхэл хэбэ.

— hаяхан боложо үнгэрhэн КПСС-эй XX съезд табадахи табанжэл соо советскэ арадай туйлаhан амжалтануудые согсолоод, зургаадахи табанжэл соо оронойнгоо арадай ажахын бүхы hалбаринуудые эрид хүгжөөхэ талаар асари ехэ зорилгонуудые табиба,—гээд, элидхэлшэ хэлэнэ.—Коммунистическэ партиин XX съездын шиидхэбэринүүдээр урмашан зоригжоhон манай ороной ажалшад, тэрэ тоодо ПВЗ-гэй коллектив эдэ үдэрнүүдтэ ажалай болон политическэ угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр хүдэлмэрилжэ байна.

Саашадань элидхэлшэ заводой коллективэй табадахи табанжэл соо туйлаhан амжалтанууд тухай тогтон хэлэбэ. Заводой коллектив табанжэлэйнгээ түсэбые бүхы дээрэнь амжалтатайгаар дүүргэhэн байна. Коллективэй дундаhaa хэдэн зуугаад новаторнууд шалпаран гараа. Уралан нарижуулагшадай тоо саг үргэлжэ олошорно. Табанжэлэй турша соо тэдэнэр уралан нарижуулгын 620 гаран үнэтэ дурадхалнуудые нэбтэрүүлжэ, хэдэн миллион түхэригтэй экономическа алмалта хээ. Шэнэ техникэ болон түрүү технологи нэбтэрүүлхэ талаар ехэ хүдэлмэри хэгдээ. Металлые түргэн аргаар, ехэ хүсэн дээрэ отолдог болоhон 300 гаран станочнигууд ажалай үльгэр жэшээ харуулна. Заводой эрхим хүдэлмэришэн нүхэр Захватихата гэгшын зохёоhон хэдэн олон бата, ехэ автомадууд ажал ехэтэй орёо хүдэлмэриие хүнгэдхэн, бүтээсыень дээшэлүүлжэ, жэл соо 180 гаран мянган түхэригэй алмалта хэхэ арга олгоо.

Эдэ бүхы амжалта хадаа үйлэдбэри эмхидхэлгые hайжаруулха, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ болон түрүү технологи нэбтэрүүлхэ талаар хэдэ хэдэн шухала хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлhэнэй, мүн заводой партийна, профсоюзна болон комсомольско организацинуудай хэhэн хэмгүй ехэ хүдэлмэриин ашаар туйлагдаа.

Гэбэшье, заводой үйлэдбэридэ горьтойхон дутагдалнууд, хэрэглэгдээгүй арга боломжонууд бии гэжэ элидхэлшэ хэлэбэ. Заводой коллектив үнгэрhэн жэлдэ валовой продукци гаргаха түсэбөө дүүргэбэшье, товарна продукци үгэхэ түсэбөө дүүргээгүй байшоо. Энээнэй гол шалтагаан гэхэдэ, завод жэгдэ бэшээр ажаллана. hарын эхеэр түсэбэй 5—10 процент, hарын удаадахи 10 хоног соо түсэбэй 10—15 процент, hүүлшын 10 үдэрэй турша соо машина, механизмууд хайра гамгүйгөөр ашаглагдажа, түсэбэй 60—70 процентнь дүүргэгдэнэ. Иимэ байдалые саашадаа тэсэжэ болохогүй. Зургаадахи табанжэл соо заводой коллектив үйлэдбэридэхи дутуу дунданууудаа шууд усадхаха зуураа, шэнэ техникэ, түрүү технологи үргэнөөр нэбтэрүүлжэ, техническэ дэбжэлтэ туйлахын түлөө шангаар тэмсэхэ зэргэтэй.

—Парти, правительствын анхарал оролдолгодо харюу болгон заводой коллективэй урдаа табигдаhан зорилгоёо нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэнь лабтай,—гээд, нүхэр Климов элидхэлээ дүүргэнэ.

Элидхэлэй hүүлээр эгээн түрүүн үгэ абаhан хүдэлмэришэн нүхэр **Поварнина** иигэжэ хэлээ:

—Промышленностьда техническэ шэнэ дэбжэлтэ туйлаха зорилгын табигдаад байхада бидэнэр, Ленинэй орденто заводой коллектив саашадаа ажал хэрэгээ хайшан гэжэ hайжаруулха тушаа hайсахан лэ бодожо үзэхэ байнабди. Манай урда табигдаад байhан зорилгые дүүргэхын тулада бидэнэр эршэ хүсэеэ, арга боломжоёо бултыень элсүүлхэ ёhотойбди. Тиимэ арга боломжо манай заводой цех, бригада бүхэндэ бии.

Би шэрдэгшээр ажалладаг тула-даа өөhэдынгөө ажал хэрэг тушаа хэлэхэмни. Вагонуудые түргэн шэрдэжэ гаргаха талаар бидэнэр яhала дүй дүршэлтэй болонхойбди. Тиигэбэшье, вагонууд шэрдэлгэдэ үшөөл үни байлгагдана. Манай бригадын гэшүүд арга боломжоёо хаража үзөөд, март hapa соо хоёр вагон түсэбhөө гадуур гаргаха гэжэ шиидээ. Бидэнэр түрэл Коммунистическэ партиингаа анхарал оролдолгодо харюу болгон саашадаа улам hайнаар ажаллахабди.

Заводой шэрэм шудхалгын цехын коллектив съездын материалнуудые ехэ анхаралтатайгаар шудалжа байна, гэжэ инженер нүхэр **Татауров** хэлэбэ. Хүндэ индустриие булюу ехээр хүгжөөхэ хэрэгтэ металлургнуудай ехэхэн үүргэ дүүргэдэг байhаниие шэрэм шудхагшад hайн мэдэдэг. Тиимэ хадань тэдэнэр туйлаhан амжалтаяа ходо багашаадаг, тэрэнээ саашадань арьбадхахые оролдодог. Съездын Директивэнүүдтэй танилсаад байхадаа шэрэм шудхагшад зургаадахи табанжэлэй түрүүшын жэлэй—1956 оной түсэбые болзорhоонь урид, декабриин 15-да дүүргээд, түсэбhөө га... **1000 тонно шэрэм шудхалаа ар...** ажахыда үгэхэ, **продукциин өө... үные 1 процентээр химдару... ажалай бүтээсые 5 процентээр ... шэлүүлхэ** гэhэн шэнэ уялга аба...

Энэ уялгаяа дүүргэхэ хэр... манай заводой управлени ехэ ... ламжа хүргэхэ ёhотой гэжэ ... Татауров саашань хэлэбэ. Хү... түхэлэй электромоторнуудые ... бүтээсэ ехэтэй моторнуудаар h... хэ шухала болонхой. Шэрэм ... халгада хэрэглэгдэдэг элhэн ... Тулун гэжэ станциhaa асараг... Элhые Мысовой станциhaa аса... болоо хадаа шудхалаагай өөры... нилээд химдарха байна. Энэ ... далые заводой управлени шиид... ёhотой.

Кузнечнэ цехын коллект... ажал хэрэг, тэдэнэй эрилтэ ... нүхэр **Пустовалов** хэлэбэ. Зав... техническэ болон үйлэдбэриин ... hагууд кузнечнэ цехтэ энэ гэхэт... ламжа хүргэнэгүй гэжэ тэрэ ... Заводой лаборатори шэнэ тех... түрүү технологи нэбтэрүүлхэ ... гол шухала асуудалнуудые ши... дэггүй, харин үлэр бүриин ... асуудалнуудаар hамаардаг ... Манай орон дотор, мүн хилын... на наука болон техникэдэ ... дажа байhан хамаг шэнэ, ... юумые харуулжа байха ... никын байшан» заводто эмх... шухала болонхой.

Заводой паровозно-вагонно, ... таллургическа цехүүдэй хоор... эбтэй эетэйгээр хүдэлмэрилөө... дань ажал хэрэгнай hурагтүй... шатай hайнаар ябаха байгаа ... үйлэдбэриин таhагые даагша ... **Кладити** хэлэбэ. Механо-ко... товочно, механо-хабсаралгын ... дэй хүтэлбэрилэгшэд ажал ... мэрээ hайжаруулхабди, жэгдэ... дэлмэрилдэг болохобди, гэ... усадхахабди гэжэ байжа ... зүблөөн дээрэ хэлэдэгшье ... хэрэг дээрээ гээгдэлээ усадха... —гэжэ тэрэ шүүмжэлээ.

***

Заводой коллектив хамт... суглаан дээрэ КПСС-эй XX ... дын шиидхэбэринүүдые бүри... hайшаагаад, советскэ арадай ... табигдаhан асари ехэ зорил... дые бэелүүлэлсэхын тулада ... шадалаа гамнангүй ажаллаха ... hанаа мэдүүлбэ. Партиин XX ... дын табиhан зорилгонуудые ... жалтатайгаар бэелүүлхын түл... ри энэ жэлhээ эхилэн шангаа... сэхэ шухала байна. Тиимэ ... **заводой коллектив зургаадахи ... банжэлэй түрүүшын жэлэй-оной түсэбые болзорhоонь хах... ра урид, декабриин 15-да дү... гэhэн шэнэ уялга абаба.**

СЭМБЭ НЭХЭГШЭДЭЙ ҮГЭ

Улан-Удын сэмбын фабрикын нэхэлгын цехын хүдэлмэришэд энэ жэлдэ урдынхидаал адли эршэмтэйгээр ажаллажа байна.

Энэ цехтэ ороходо hаруул, хэдэн зэргэлээгээр табигдаhан 70 гаран станогууд нэгэ жэгдээр хүдэлжэ байдаг. Техническэ шалгалтын стол дээрэ тэбхытэрээ обоолоотой байгааша янза бүриин үнгэтэй «Новь» гэжэ драп, трико, «Уральские» гэжэ аятай зохид одеялнууд эдэ станогуудта нэхэгдээ.

Эндэ үйлэдбэрилэгдэдэг продукциин шанар гол түлэб ээрэгдэhэн ноохонhoo дулдыдадаг байна. Тиимэhээнь эндэхи хүдэлмэришэд ээрэгдэмэл утаhануудые жэгдэрүүлгын машинада дахинаа тон наринаар оройжо абана.

Жэгдэрүүлгын машинада хүдэлмэрилдэг комсомолка Анастасия Фефелова КПСС-эй XX съездые ажалай амжалтаар угтаа hэн. Январь hарада үдэрэйнгөө даалгабариие 110 процент дүүргэхэ уялга абаhан аад, энэ басаган 133 процент дүүргэhэн байна. Партиин XX съездын хүндэлэлдэ нүхэр Фефелова ажалайнгаа эршые **улам шангадхажа,** халаанайгаа нормые 150 гаран процент дүүргэжэ эхилээ. Мүнөөшье тэрэ оролдосотойгоор ажаллана.

—Манай цехтэ нүхэр Фефеловадал адляар ажаллагшад олон юм. Коллективнай КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ январь hарынгаа түсэбые 104 процент дүүргэхэ гэhэн уялгаяа үлүүлэн дүүргээ. Мүн февраль hарада бүри амжалтатайгаар хүдэлмэрилбэбди. Декада бүриин даалгабариhaa гадуур 1000 гаран метр сэмбэ нэхэhэн байнабди.—гэжэ цехын начальник В. П. Шиганов хэлэнэ.

Энэ цехтэ мастер В. Макашинай хүтэлбэрилдэг халаан бусадhaa түрүүлжэ ябана. Тэрэнэй халаанайхид социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсан, даалгабаряа үдэр бүри 108 процент дүүргэдэг болонхой. Эндэ нүхэд Ровда, Тихоновский, Михайлов гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригаданууд ажалайнгаа бүтээсые hapahaa hарада дээшэлүүлнэ, продукциинтаа шанарые hайжаруулна.

Нэхэлгын цехтэ олон комсомолецууд хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэй дунда ажалай эрхим жэшээ харуулагшад **баhал олон. КПСС-эй XX съездын** хүндэлэлдэ абаhан дээшэлү... hэн уялгануудаа комсомолец... рэтэй солотойгоор дүүргэ... нэхэгшэ Карбаинова, Скр... гэгшэд **съездын нээгдэhэнhэ... лээд үдэрэйнгөө** даалгабари... **процентhээ** доошо бэшээр дү...

—Түрэл партиимнай XX с... шиидхэбэри бидэниие ажала... **жалтада зоригжуулна.** Табад... **банжэлэй** даалгабарита түсэб... **процент дүүргэhэн** байгаа hаа, **табанжэлдэ бүри ехэ амжалт... лаха зорилготойб,**—гэжэ ком... **ка нүхэр Габитова** хөөрэнэ.

Эдэ үдэрнүүдтэ сэмбэ нэхэ... **социалистическэ** мүрысөөнэй ... **улам шангадажа байна.** Н... **үлүүлэн дүүргэгшэдэй** тоо ула... **шорно. Февраль** hарада тус ... **хид ажалайнгаа** бүтээсые нэ... лэй дунда зэргынхиhээ 13 п... дээшэлүүлээ. Мүнөө цехын хү... ришэд эхэнэрнүүдэй ба э... пальтогой драп гаргахаар б... байна. Май hараhaa эхилэн ... лэй сэмбэ, шэнэ сортын оде... олоор нэхэгдэдэг болохонь.

Г. Старик...

Малай үбэлжэлгын эгээн харюусалгатай үе ябажа байна

НУХЭД МАЛШАД! Бухы хүсэ шадабаряа гаргажа, үбэлжэлгэеэ амжалтатайгаар үнгэргэе

☆ ☆ ☆

Манай хүдэлмэридэ юун hаалта хэнэб?

...рэл Коммунистическэ партиин түүхэтэ XX съездын шиидхэбэ...дые уридшалан дүүргэхын ту... манай отарын хонишод эршэм...өөр ажаллажа байна. Мүнөө ...жэлгын үедэ хүсэ шадалаа там...гүй ажаллажа, хонидоо үхэл ...гүйгөөр, хүсэ шадалыень hула...нгүй үбэлжүүлжэ, шэнэ түл ...тэй hайнаар абажа байнабди. ...рь, февраль hара соо 300-гаад ... абтаад, нэгэшье толгойн хо...огүйгөөр түлжүүлэгдэжэ байн... Гансашье манай отарада үбэ... хурьгад hайнаар түлжүүлэгдэнэ ... харин колхоздомнай хамта ... холо гаран хурьгад абтаад, ...даа hайнаар томо болоно.

...олхоздомнай, тэрэ тоодо мүн ма... отарада шэнэ абтаhан хурьгад ...даа түрүү, кошарно-базова ар... түлжүүлэгдэнэ.

...рэгшэ зун, намартаа эхэ хо... оролдосотойгоор адуулжа, ...уулhанай, мүн үбэлжэлгын хүсэ hайнтай байлгаhанаймнай ...р тэнхээ тамиртай, томо хурь...арана.

...энэр хурьгалха хонидтоо hара ...р таряа талха эдюулжэ захал... Хурьгалха хонин бүридэ ...эдээ 300 грамм ороhон үгтэ... hая хурьгалhан хонидто силос ...гдэнэ. Иимээр эдеэлдэг хонид ...гүй hү ехэтэй байжа, хурьга...садхалаанаар томо болоно.

...удэрнүүдтэ манай колхозой ...од сүлөө забдагүйгөөр ажал... байнхай. Колхоздомнай хүдэл...эдэй үсөөн тула хонишодной ...сакманщицуудай хүдэлмэ...хэдэ, хурьгалаа харууhалха. ...хэдэ, манай отарада сак...гуултаяа хамта 8 хүн хүдэл... байгаа аад, мүнөө 5 хүн ...жалаа хэжэ байнхайбди. Ота... хонишод Санжай-Ханда ...ова, Дымбрыл Убугунова, Да... Буянтуева, Дашима Цыдено...эд тус тустаа 40—70 хурьга ... hайнаар түлжүүлжэ байна. ...отарын хонишод КПСС-эй ...ездын хүндэлэлдэ мүнөө жэл ...хонин бүриhөө 100-hаа үсөөн хурьга абажа түлжүүлхэ, хони...бухыдэнь хоролтогүйгөөр ондо ...жа, ногоон дээрэ гаргаха уял...hан байгаа. Энэ уялга абаха...анай хонишод арга боломжо... hайнаар тооложо үзөөд, лаб дүүргэжэ шадахабди гэжэ hанахадаа, үгэеэ үгэhэн байна. Тиимэhээ абаhан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхэ арга манда гүйсэд бии. Үгэеэ үгөөл хадаа дүүргэхэ ёhотойбди.

Манай хонишод хүдэлхын зэргээр хүдэлдэг гээшэ. Теэд манай ажал болон ажабайдалда ехэхэн дутагдалнууд бии. Манай колхозой малшадай, тэрэ тоодо манай отарын хонишодой культурна эрилтэнүүд хангагданагүй. Мүнөө манай байhан газарта, эхэ хонидой 3 отара, түлгэнүүдэй хоёр отара, буруу хашарагуудай нэгэ гүүртэ байрланхай. Малшадай олоороо байдаг тула эндэмнай культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри яhала hайнаар ябуулха арга бии байгаа, тиигэгдэхэшье ёhотой hэн. Теэд энээн тухайда суглаан, зүблөөн бухэн дээрэ яhала хэлсэгдэдэг, hайн hайн тогтоол, шиидхэбэринүүдэй абтадаг байбашье hаань, байдалнай хубилнагүй.

Эндэмнай культбазаhаа байтагай малшадай сүлөөтэй сагтаа орожо ном уншаха, шатар даам наадаха, радио шагнаха улаан буланшье үгы. Киногой асарагдадаггүй дээрэhээ малшаднай кино харахаяа 7 километрын газарта байдаг колхозойнгоо центртэ ошодог. Эндэмнай бани үгы. Угайдхадаа колхозой центртэхи хамтын баниин түлигдэдэггүй дээрэhээ малшаднай 10 километр холо байдаг аймагай центр—Петропавловка тосхон ошожо, банида орохо баатай болоно. Эндэмнай радиошье үгы. 6 гүүртэ отарануудай малшадта оройдоол 3 пластинкатай нэгэ патефон бии юм. Худалдаа наймаагаар манай малшад мүн лэ муугаар хангагдана. Ажахы эдэлэй эхилhэнhээ хойшо 4 hара үлүүтэй саг соо нэгэл дахин нүүдэл наймаан асарагдаа. Эдэ бүгэдэ дутагдалнууд манай хүдэлмэридэ ехэ hаалта хэнэ.

Малшадай дунда элдэб асуудалаар лекци, элидхэлнүүд тон үсөөнөөр уншагдана. Колхозой партийна болон комсомольско организацинууд малшадай дунда хүмүүжүүлгын ба ойлгууламжын хүдэлмэри тон муугаар ябуулна.

Зүгөөр малшадай газетэнүүдые гүүртэ, отара бүхэндэ саг болзортонь асаржа байдаг почтальон Федор Елисеевэй үнэн сэхэ, оролдосото ажалые тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Иигээд хохи хабар дүтэлжэ, малай үбэлжэлтын бэрхэтэй саг ерэхэнь. Үбhэ тэжээлээр дутамагбди. Колхознай тэжээл бэлдэхэ түсэбөө оройдоол 20 процент дүүргэнхэй. Хэдышье гамнаа hаамнай, тэжээлнай дууhажа байна. Кошарно-базова арга хэрэглэхэдээ хурьгатай хонидые олоорнь байрада байлгажа эдеэлүүлхэ, харууhалха болоно.

КПСС-эй XX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдээр зоригжоhон манай хонишод мүнөө жэлдэ малайнгаа үбэлжэлгые хэзээ хэзээнэйхиhээ hайнаар үнгэргэхэнь, абаhан уялгаяа нэрэтэй солотойгоор дүүргэхэнь лабтай.

Саашадаа нарин ба нарибтар ноохотой хонидые олоор үсхэбэрилдэг болохо арга боломжо манай колхоздо ехэ юм. Энээнэй тулада тэжээлэй базын шухала асуудал шиидхэхэ, хонидой типовой байрануудые олоор бариха хэрэгтэй. Теэд хонидой шэнэ байрануудые олоор барихын түлөө колхозой хүтэлбэрилэгшэд оролдолго гарганагүй. Ядахадаа шэнээр баригдажа байhан байранууд хэдэн жэл соо дүүргэгдэнгүй хэбтэдэг болошонхой. Тиимэ зарим шэнэ байранууд дутуу ядуугаар ашаглалгада үгтэнэ. Жэшээлхэдэ, манай отарын хонидой байра аяар 1954 ондо баригдаhан нэрэтэй аад, мүнөө болотор оройнь хүсэд дулаалагдаагүй, сонхошьегүй, нарай хурьгадай байхаар дулаан таhалгашьегүй байдаг. Мүн нёдондо баригдажа эхилhэн хонидой нэгэ байра дутуу ядуугаар орхигдошоо.

Иигэжэ шэнээр баригдаhан типовой байрануудай хүсэд дүүргэгдээгүй дээрэhээ наукын туйлалтанууд болон шэнэ түрүү аргануудые хүдэлмэридөө нэбтэрүүлхэдэмнай олон hаад бэрхэшээл үзэгдэнэ.

Манай колхоздо дүй дүршэл ехэтэй хонишодшье бии, бэлшээриин элдин уужам газартайшьебди. Тиимэhээ саашадаа хонидойнгоо үүлтэр hайжаруулхын, тоо толгойень олошоруулхын тулада типовой байрануудые олоор барижа, ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдыень механизацилха, үбhэ тэжээл элбэг ехээр бэлдэжэ абадаг болохо хэрэгтэ колхозой правлени, партийна организаци анхаралаа ехээр табиха ёhотой.

Дымбрыл Гадянов,
Зэдын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой отарые даагша.

☆

Малаа hайнаар үбэлжүүлхын түлөө

Партиин XX съездын Директивэнүүд соо хүдөө ажахын гол hалбари болохо малажалые саашадань хүгжөөжэ, ниитын малай тоо толгойе олошоруулха, ашаг шэмыень бүри ехээр дээшэлүүлхэ тухай ехэ зорилгонууд табигдана. Энэ түүхэтэ документые Кяхтын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозойхид баяртайгаар хүлеэн абажа, малайнгаа үбэлжэлтые үхэл гарзагүйгөөр үнгэргэхын түлөө хүсэ шадалаа гамнангүй ажаллажа байна.

Нүхэд Ц. Дансарунова, Б. Гармаева, Ш. Цыренжапов гэгшэдэй даажа байдаг отарануудай хонидынь хүсэ шадалаа ехээр hуларуулангүй, хурьгадынь нэгэшье гарзагүйгөөр түлжүүлэгдэжэ байна. Мүн hүнэй-товарна фермын малшад хонишодhоо дутанагүй. Hаалишад Б. Тогтохоева, Д. Васильева гэгшэд hү hаалгаар абаhан уялгаяа hара бүридэ амжалтатайгаар дүүргэнэ.

Энэ колхоздо малай үбэлжэлгын hайнаар үнгэргэгдэжэ байhанда Погранична МТС-эй механизаторнуудай үүргэ ехэ. Тэдэнэр үбhэ, солоомо зөөжэ, колхозой малые тэжээлээр нэгэтэшье дутаанагүй.

Д. Чойдоров.

Залуушуулай үүсхэл

Шэнэ табанжэлэй асари ехэ түсэбүүдтэй танилсаад, Хэжэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой комсомолецууд болон залуушуул малажалда хүдэлмэрилхэ дуратай байhанаа мэдүүлнэ. Комсомолецууд нүхэд Жамбалова, Цырендоржиева, Намжилова, Цырендашиева болон бусад хонидой олоороо хурьгалжа байха үедэ отарануудта ошожо, сакманщигуудаар хүдэлмэрилжэ байна. Залуу колхозница Хандама Буянтуева 146 эхэ хонидые тушаажа абаад, 100 гараниень хурьгалуулжа, абаhан хурьгадаа нэгэшье гарзагүйгөөр түлжүүлжэ байнхай. Тэрээнтэй хамта үшөө гурбан залуушуул отарадань хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэр хамтадаа 600 гаран эхэ хонидые харууhална.

С. Цыбиков.

Эгэтын механизаторнуудай эдэбхи

СОСНОВО-ОЗЕРСК. Эгэтын МТС-эй механизаторнууд малаа типовой hайн байрануудаар хангаха хэрэгтэнь харьяата колхозуудтаа туhалжа байна. МТС-эй 30-аад механизаторнууд Жалга гэжэ газарта гараад, Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо барилгын модо отолжо үгөө. Тэдэнэр отолhон модоёо зөөжэ үгэхэ юм.

Эдэ үдэрнүүдтэ Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо барилгын модо бэлэдхэлэй ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ байна. МТС энэ колхоздо модо шэрэхэ хоёр трактор эльгээгээ. Мүнөө эндэ 1000-гаад кубометр модон отологдоод, морёоршье, тракторааршье зөөгдэжэ байна.

МТС-эй 60-аад механизаторнууд колхозуудта гараад, барилгын модо, үбhэ тэжээл шэрэжэ байдаг.

Ц. Дандаров.

Бодото ажалаараа харюусанабди

...hааха, мяха абаха талаар зур...хи табанжэлэй түсэбые бол...онь урид дүүргэхэбди гэhэн ...ежско областиин колхозни... үнэтэ үүсхэлые манай кол...гэшүүд халуунаар дэмжэбэ. ...хознигууд ниитын малай ашаг ...үзэлгые дээшэлүүлхын тула ...ты хэмжээнүүдые абажа бай...мүнөө жэлдэ hаалишад үнеэн ...өө дунда жэшээгээр 2000 литр ...аха уялгаяа яhала hайнаар ...жэ байна. Жэшээлхэдэ, hаа... Екатерина Черных октябриин мартын 1 болотор үнеэн бү... 600-гаад литр hү hаагаа. Тии... hаалишан нүхэр Баннова энэ ...аа соо 500 гаран литр hү hаа...байна.

...ай колхоздо тээсэгэн хамтын суглаан болоо. Тэрэ суглаан дээрэ эндэхи колхознигууд байгша ондо hү hааха түсэбөө амжалтатайгаар дүүргээд, 1957 ондо колхозоороо үнеэн бүриhөө 2500 литр хүрэтэр hү hаахабди гэhэн шиидхэбэри баталан абаа hэн.

Hаалишадай абаhан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхын тула колхозой правлени тэдэнэртэ саг үргэлжэ туhаламжа хүргэнэ. Нэн түрүүн малай эдихэ тэжээлэй нормые hайжаруулаабди. Тугаллаhан үнеэд кукурузын силос, таряанай үлэгдэл, hагшадаhа, солоомо, үбhэ ба бусад тэжээл зоотехнигэй табиhан нормын ёhоор эдинэ. Эдэ тэжээл үнеэдтэ эдюулхэдээ кормоцехтээ буйлуулжа, амтатай болгоод үгэнэбди.

Hү hаалгые дээшэлүүлхын тула колхозой партийна организаци (секретаринь нүхэр Сычев) малшадай дунда социалистическэ мүрысөө бодотоор эмхидхээ. Энэ мүрысөөнэй дүнгүүд 10 хоноод лэ гаргагдажа, показателиин доскада бэшэгдэжэ байдаг. Гадна, hаалишадые материальна талаар урмашуулхын тула түсэбhөө үлүүгээр hү hааhанайнь зэргээр hаалишадта нэмэлтэ түлбэри үгэхөөр хараална бди.

Саашадаа малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхын тула колхозой правлени ба партийна организаци колхоз доторой бүхы арга боломжонуудые дүүрэн ашаглаха хэрэгтэ колхознигуудые бүхыдэнь элсүүлхэ байна.

Г. В. Минаев, Сэлэнгын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

Хэжэнгын аймпотребсоюз нүүдэл худалдаа наймаа hайнаар эмхидхээ. Эндэ тусхай автолавка эмхидхэгдэнхэй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тус автолавка «Бахлайта» нютагай гүүртэдэ наймаатайгаар ерээд байна.

А. Мантаевай фото.

Эд хэрэглэгшэдэй кооперациин хүдэлмэриие hайжаруулха

Эд хэрэглэгшэдэй обществонууд болон аймпотребсоюзуудай правлениинүүдэй, тэрэнэй шалгалтын комиссинуудай түлөөлэлгын болзорой дүүрэхэ болоhонтой дашарамдуулагдан республикын эдэ организацинуудай хүтэлбэрилхы органуудай тоосоонууд ба hунгалтанууд энэ жэлэй март, апрель hаранuудта үнгэргэгдэхэнь.

Эд хэрэглэгшэдэй кооперациин хүтэлбэрилхы органуудай тоосоонууд ба hунгалтануудай эхилтэр пайщигууд болон худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда ехэ хүдэлмэри хэгдэхэ, тэдэнэрэй үмэнэ партиин табиhан зорилго hайса ойлгуулагдаха зэргэтэй.

Зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа партиин XX съездын Директивэнүүд соо иигэжэ хэлэгдэнэ: «Гүрэнэй ба кооперативна худалдаа наймаанай эд бараанай розничнэ эрьесые табанжэлэй турша соо 50 тухай процентээр ехэдхэхэ, тиихэ зуураа эд бараанай розничнэ эрьесые хүдөөдэ бүри ехээр үргэдхэхэ».

Магазинууд болон лавкануудай тоо олошоруулха, худалдаа наймаанай газарнуудые мүнөө үеын түхеэрэлгэнүүдээр хангаха, хүдөөгэй ажалшадай эрилтые саг соонь хангахын тулада тэндэ эд бараа абаашаха, нүүдэл худалдаа наймаа эмхидхэхэ асуудалда партиин XX съездын Директивэнүүд соо онсо анхарал хандуулагдана.

Республикын эд хэрэглэгшэдэй кооперациин хүдэлмэрилэгшэд нютагай партийна, советскэ органуудай туhаламжын ашаар тоосоото үе соо хүдэлмэреэ зарим тэды hайжаруулаа. Эд бараанай эрьесын түсэб 1953 оноойхитой сасуулбал 1955 ондо 104 процент дүүргэгдээ. Тиихэдэ, 1953 оноойхидо орходоо 1955 ондо хүдөөгэй арад зондо эд бараан ехээр наймаалагдаа. Худалдаа наймаанай ба ниитын эдеэ хоолой шэнэ предприятинуудые барилгада Бурмонкоопсоюзай системээр hүүлэй хоёр жэлдэ 14.155 түхэриг гаргашалагдаа. 148 магазин, 19 столово шэнээр баригдажа, ашаглалгада оруулагдаhан байна.

Үнгэрэгшэ 1955 ондо хүдөөгэй арад зондо зарим эд бараан бүри ехээр худалдагдаа. 1953 онтой сасуулбал ургамалай тоhон 30,2 процент, кондитерска зүйлнүүд — 25,6, сахар — 21,5, мяхан — 27,5, трикотажна хубсаhан — 32, торгон — 26, оёдоhон хубсаhан — 17,7, арhан гутал — 15,3 процент ехээр худалдагдаа.

Колхозууд hүүлэй үедэ экономическа талаараа бэхижэжэ, барилгын материалнуудые ехээр худалдан абадаг боложо байна. Колхозууд 1953 оноойхидо орходоо үнгэрэгшэ жэлдэ нилээд ехэ цемент, шифер, сонхын шэл, түмэр, мүн барилгын бусадшье материалнуудые худалдан абаа.

Тиибэшье, олохон аймпотребсоюзууд, сельпонууд үшөөл хойрог нобшоор хүдэлмэрилдэг зандаа. Худалдаа наймаанай, ниитын эдеэ хоолой зарим предприятинууд эд бараа худалдаха түсэбөө саг үргэлжэ таhалдуулна. Үнгэрэгшэ 1955 ондо, жэшээлхэдэ, Бурмонкоопсоюзай системэдэ ородог магазинуудай 25—40 процентнь, тиихэдэ аймпотребсоюзууд болон сельпонуудай 15—30 процентнь эд бараа худалдаха түсэбөө квартал бүхэндэ дүүргэдэггүй.

Сельпо болон аймпотребсоюзуудай хүтэлбэрилэгшэд арад зоной эрилтые хангалтагүйгөөр хангадаг, эд бараае магазинуудаар хубаахадаа алдуу гаргадаг байна. Холын гүүртэнүүд болон отарануудай малшадта нүүдэл ларёгуудые эльгээхэ асуудалда зохихо анхарал хандуулагданагүй. Нүүдэл ларёгуудай үсөөн ерэдэгhээ боложо холын гүүртэ болон фермэнүүдэй малшад дулаан хубсаhа, мүн бусад эд бараа саг соогоо абаха аргагүйдэнэ.

Промышленна эд бараа ба эдеэ хоолой зүйлнүүд нилээд ехээр үйлэдбэрилэгдэдэг ба худалдагдадаг болоо гэбэшье, шухала хэрэгтэй эд бараагаар арад зоной эрилтэ үшөөл хүсэд хангагданагүй. Эгээл ниимэhээ централизованно фондhоо абахын хажуугаар нютагай арга боломжые хэрэглэхэ гээшэ шухала зорилгонуудай нэгэн болоно. Энээн тушаа нютагай ба олзоборилгын артельнүүдтэ продукци ехээр үйлэдбэрилхэ, колхозууд болон колхознигуудhаа хүдөө ажахын продукт ехээр худалдан абаха, худалдаа наймаанай организацинуудта гахай олоор шахаха хэрэгтэй.

Эд хэрэглэгшэдэй кооперациин хүдэлмэрилэгшэд, правительствын гаргаhан шиидхэбэриин ёhоор, хүдөө ажахын продуктнуудые колхозууд болон колхознигуудhаа худалдан абаад, комиссионно магазинуудта наймаалха уялгатай болоhон байна. Энээнэй ашаар колхозууд болон колхознигууд үлүү гараhан продуктаяа байра дээрээ наймаалха аргатай болоо. Комиссионно худалдаа наймаан нэгэн доро хоёр зорилго шиидхэхэ ёhотой. Нэгэдэхеэр, городой ба аймцентрнүүдэй ажалшадта худалдаха эдеэ хоолой запасые ехэ болгохо, хоёрдохёор, колхозуудай автомашинануудые наймаанай хэрэгhээ сүлөөлжэ, ажахын гол хүдэлмэридэ ашаглаха арга олдохо байна.

Тоосоото-hунгуулиин суглаануудта бэлэдхэлэй хэгдэхэ үедэ шалгалтын, лавочна, столовын комиссинууд хүдэлмэреэ эрид hайжаруулха зэргэтэй.

Зургаадахи табанжэлдэ эд хэрэглэгшэдэй кооперациин үмэнэ парти, правительствын табиhан зорилгые гансал дүй дүршэлтэй хүдэлмэрилэгшэдэй шиидхэжэ шадаха байhыень хараадаа абажа, кооперативна органуудта эршэ зоригтой, ажал хэрэгээ hайса мэдэдэг хүнүүдые дэбжүүлхэ шухала. Ажал хүдэлмэридэ бии байhан дутагдалнууд тоосоонууд болон hунгалтануудай хэгдэхэ үедэ хурсаар шүүмжэлэгдэхэ, демократи нарилаар сахигдаха ёhотой.

Д. Шарапов, Бурмонкоопсоюзай правлениин түрүүлэгшын орлогшо.

А. Именохоев, КПСС-эй обкомой инструктор.

ЕХЭ-КУДАРЫН ТҮРҮҮ КОЛХОЗДО

...ртиин ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолой гарахаhаа урда Ма...ой нэрэмжэтэ колхоз Куда... аймагта гээгдэнги колхозуудай ...инь байhан юм. Энэ колхозой ... гол hалбари болохо мал...инь ашаг шэмэ багатай, тэрээн ...hэ тон бага олзо доход үгэдэг ...

...анай эндэхи үнеэдhээ hү ехээр ...гэлсэhэнэй дэмы, харин эдэ...о толгой олошоруулха түсэ...үргээ hаа ехэл лэ hайн гэжэ ...ой суглаанууд дээрэ, мүн ...шье зүблөөн дээрэ заримдаа ...г hэн.

...тиин уряагаар энэ колхозой ...шээр ерэhэн Александр Сте... Перевалов малажалай ашаг дээшэлүүлхэ талаар түрүү... үдэрhөө эхилжэ оролдолго ... hэн.

...алажалаа тон hайнаар хүг...үйгөөр колхозоо үнэхөөр хүл ... гаргажа шадахагүйбди,— Александр Степанович хэлэ...гаа. Колхозой правлениин тү...гшэ зоотехник хоёр нэн түрүүн ...ай үүлтэрэй үнеэдhээ hү «...haaжа шадагдахагүй» гэhэн ...hанал бодолготой шууд тэм...ороо. Эдэ хоёр нүхэд нютагай ...эй үнеэдhээ ашаг шэмэ үгэл... 2—3 дахин дээшэлүүлжэ бо...гэжэ саг үргэлжэ колхозни... ойлгуулдаг байха юм.

...хозой зоотехник Варвара Сер... Мухина малай гүүртэнүү...абажа, hаалишадай дунда хөө...нүүдые үнгэргэдэг, эдэнэртэ ...эй XX съездын шиидхэбэри... ойлгуулдаг, партиин ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоол тухай хэлэжэ үгэдэг байна.

— XX съездын Директивэнүүдэй эрилтын ёhоор hаалишад hү ехээр hааха болоод байнат. Тиимын тула малые hайнаар харууhалжа, зүбөөр эдеэлүүлхэ талаар зоотехническэ заабарие нарииаар сахиха хэрэгтэй. Энэ хэрэгтэ үдэр бүри hаналаа табиха ёhотойбди. Хэрбээ иигэжэ ажаллаад байгаа hаамнай жэлэй дүүрээд байхада, малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ талаар горьтойхон амжалта туйлагдаад байха бшуу — гэжэ Варвара Сергеевна малшадые hургадаг байна.

— Малда эдюулхэ тэжээлэй нормо табихадаа Варвара Сергеевна аргагүй бэрхэ юм,— гэжэ hаалишад зоотехник тухайгаа магтан хөөрэдэг байна.

—Үнеэнэй hүн эдиhээрээ гэжэ арад зон ямаршье бэрхээр хэлэhэн байгаа гээшэб даа. Зоотехник нүхэр Мухина hайнаар лэ ажаллана, илангаяа үнеэнhээ hү hааха түрүү аргые бэрхээр шудалhан байна, — гэжэ түрүүлэгшэ Перевалов мүн лэ зоотехнигээ магтадаг.

Малажалаа амжалтатайгаар хүгжөөхын тула адуу малаа дулаан hайн байраар хангаха хэрэгтэй болоно. Тиимэhээ 20 гаран хүнhөө бүридэhэн барилгын саг үргэлжын бригада үнгэрэгшэ жэлдэ эмхидхэгдэhэн юм. Барилгын энэ бригадын эмхидхэгдэhэнhээ хойшо 100 толгой үнеэдэй байха байра, 40 толгой гахайн байра, тэжээлэй нэгэ кухня, 500 толгой хонидой байра үнгэрэгшэ жэлдэ шэнээр баригдаа. Эдэ бултадаа типовой байранууд юм.

Мүнөө үбэлэй, хабарай, зунай үедэ барилга хэхын тула мянгаад шахуу кубометр барилгын модон хээрэ бэлэдхэгдэнэ. 1956 ондо 100 толгой үнеэдэй, 500 хонидой байранууд, 1000 толгой хонидой байха кошарнууд, малай 2000 центнер тэжээл хадагалха нэгэ склад, шубуунай байра баригдажа байна.

Энэ колхоздо hүнэй-товарна хоёр фермэ бии. Эдэ фермэнүүдтэ үнеэдынь типовой байрануудта байрлана. Хойто жэлдэ эдэ фермэнүүдтэхи ажал ехэтэй хүдэлмэринүүд бултадаа механизацилагдаха юм. Тиин мүнөөшье зарим хүдэлмэринүүд механизмын хүсөөр бүтээгдэнэ. Жэшээлхэдэ, нэгэдэхи фермэ дээрэ эдеэлүүлхэдээ тэжээлыень тусхай вагонеткээр зөөжэ, тиихэдэ силосые нүхэнhөө механизмаар гаргана.

Тус колхозой үнеэд бэлшэнтүйгөөр дулаан байрада байлгагдажа, анха түрүүшынхеэ харууhалагдадаг болонхой. Мүнөө эндэ 60-аад үнеэд тугаллаа. Тугалнуудынь бултадаа эхэhээн hалтаагдажа түлжүүлэгдэнэ. Тэрэ аргые фермын hаалишад үнгэрэгшэ жэлhээ эхилжэ хэрэглэдэг болоо.

Эдэ бүгэдын ашаар энэ колхоз үнеэнhээ hү ехээр hаадаг болонхой. Жэшээнь, 1954 ондо үнеэн бүриhөө оройдоо 481 литр hү hааhан юм. Тиихэдэ үнгэрэгшэ жэлдэ үнеэн бүхэнhөө 772 литр hү hааhан байна. Урдань энэ колхозой hаалишад «үбэлэй үедэ өөдтэй hүн hаагдахагүй» гэлсэдэг hэн. Энээнэй буруу байhые нэгэдэхи фермын hаалишадай дүй дүршэл харуулна. Эндэхи фермын hаалишад үнгэрhэн табан hара соо нэгэ үнеэнhээ дунда жэшээгээр 400 гаран литр hү hааhан байха юм. Энээниие үнгэрэгшэ жэлэйнь тэрэ үеынхитэй сасуулбал гурба дахин ехэ hүн hаагдаhан байна. Энэ баримта юу гэршэлнэб гэхэдэ, нютагай үүлтэрэйшье үнеэнhээ 2000—2500 литр hү hаажа болохо байhаниие харуулна.

Энэ колхоз эдлүүриин газарай 100 гектар бүхэндэ 25 центнер hү үнгэрэгшэ жэлдэ hааhан байна. Иигэжэ hү hааха түсэбөө дүүргээ. Тиихэдэ 1954 ондо эдлүүриин газарай 100 гектар бүхэндэ оройдоо 8 центнер hүн hаагдаhан байгаа.

—Хэрбээ 1954 ондо колхозоймнай олзо доход 701 мянган түхэриг байгаа hаа, үнгэрэгшэ жэлдэ 960 мянга болоо. Хэрбээ 1953 ондо ажалта үдэр бүхэндэ 10 мүнгэ хубааhан байгаа hаа, 1955 ондо хоёр түхэриг хубаагаабди. Тиихэдэ колхозоймнай хубаагдадаггүй фонддо нилээд ехэ мүнгэн оруулагдаhан байха юм. Энэмнай имагтал малажалай ашаг шэмын дээшэлhэнhээ болоо — гэжэ бухгалтерынь хэлэдэг байна.

СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа партиин XX съездын Директивэнүүдые зүбшэн хэлсэлгэдэ зорюулагдаhан партийна нээмэл суглаан энэ колхоздо үнгэрhэн байна. Тэрэ суглаан дээрэ колхозой ажахые бэхижүүлхын түлөө шэнэ шэнэ арга боломжонууд элирүүлэгдэhэн байха юм.

Энэ колхоз бэлшээреэр, илангаяа хадалиг газарай бэлшээреэр, уhаар элбэг юм. Иимэ бэлшээринүүдтэ хонид hайнаар эдеэлдэг. Гэбэшье, иимэ бэлшээринүүд эндэ эмхи гуримгүйгөөр ашаглагдана. Колхозойнь зарим отаранууд нэгэ газартаа таба зургаан жэл соо байрладаг. Тэрэ ехэ буруу. Читын областиин хонишод хирэ хирэ болоод лэ бэлшээринүүдээ hэлгүүлхын тулада нүүжэ байдаг. Читынхидэй энэ дүй дүршэлые хонишод ажалдаа үшөөл хэрэглэнэгүй.

Колхозой малшад партиин XX съездын Директивэнүүдые шудалха зуураа, дээшэлүүлэгдэhэн уялтануудые абана. Мүнөө hаамхай үнеэдтээ концентрированнэ тэжээл, кукурузын силос, үбhэ, солоомо. таряанай үлэгдэл ба бусад тэжээл үгэнэ. Тэдэнээ малда буйлуулжа үгэнэ. Эдэ бүгэдын ашаар hү hаалгань hураггүй дээшэлбэ.

Маленковой нэрэмжэтэ колхозой правлени ба партийна эхин организаци ниитынгээ ажахые хүгжөөхын тула hү hаалгые дээшэлүүлхэhээ гадна мүн хонидhоо ноохо ехээр хайшалжа шадаа. Энэ колхоз хонидые олошоруулха талаар үнгэрэгшэ жэлэй түсэб дүүргээ. Хэрбээ 1954 ондо хонин бүхэнhөө дунда зэргээр 1,4—1,4 килограмм ноохо абаhан байбал, үнгэрэгшэ жэлдэ 2—2 килограмм ноохо хайшалhан байха юм. Тиихэдэ энэ жэлдэ хонин бүриhөө 2,5—2,5 килограмм ноохо абаха түсэбтэй.

Мүнөө энэ колхоздо малай үбэлжэлгэ hайнаар үнгэргэгдэжэ байна. Урданайхи шэнги малай гарза эндэ байхагүй. Үбэлдөө гараhан түлнүүд нэгэшье гарзагүйгөөр тэнжээгдэжэ байна Энэ колхоз 1000-гаад толгой эхэ хонидтой. Тэдэнэйнь 700 толгой үбэлдөө хурьгалха юм. Мүнөө үбэл гараха хурьгад абтаад, кошарно-базова аргаар тэнжээгдэжэ байна.

Б. ШИРЕТОРОВ, манай корреспондент.

Ханойдо советскэ фильмнүүд харуулагдаба

ХАНОИ, мартын 9. (ТАСС). Н. А. Булганинай, Н. С. Хрущевой Индидэ, Бирмэдэ болон Афганистанда айшалһан тухай, КПСС-эй XX съездын худэлмэри тухай советскэ документальна фильмнүүдые олонитэдэ харуулалгые ДРВ-гэй культурын министерство Ханойн томо кинотеатрнуудай нэгэн соо эмхидхэһэн байна. Фильмнүүдые харалгын үедэ зал соо нэгэтэбшэ нэрьемэальга ташалга болоо.

Кашмирай премьер-министрын мэдүүлгэ

ДЕЛИ, мартын 9. (ТАСС). Индийскэ информационно бюрогой мэдээсэнэй ёһоор Джамму ба Кашмир штадай премьер-министр Гулям Мухаммед Бахши штадай учредительнэ суглаан дээрэ үсэгэлдэр ингэжэ мэдүүлээ. Кашмирай хилэ шадарай районуудта пакистанска зэбсэгтэ отрядууд һүүлэй 13 һарын турша соо 58 дахин добтолго хээ. Эдэ добтолгонуудай үедэ штадай һүүрин зоной дундаһаа 27 хүн алуулаа. Эдэ добтолгонууд хэгдэжэ штадта хэдэн арбаад мянган рупиин хохидол үзүүлэгдээ гэжэ Бахши мэдүүлээ.

Сирийн, Египедэй ба Саудовско Аравиин хоорондохи хэлсээнүүд

КАИР, мартын 8. (ТАСС). Египедэй президент Насер, Сириин президент Куатли, Саудовско Аравиин король Сауд гэгшэдэй хоорондо хэлсээн хэгдэжэ байнхай. Хэблэлэй заабаһан ёһоор, арабска оронуудай нэгэдэлые, мүн аюулгүй байдалаа хангаха талаар тэдэнэй хоорондо харилсан ажаллаха бэхижүүлхэ тухай асуудалнуудые гүрэнүүдэй толгойлогшонор зүбшэн хэлсэнэ. Тусхайлбал «харийн гүрэнүүдэй зүгһөө ямаршье баалалта ба эзэрхэг түрымхэй зүбүүлгэ хэлгэдэ эсэргүүсэн» тэмсэхэ хэрэгтэнь Иорданида дэмжэлгэ үзүүлхэ талаар бодото хэмжээнүүдые хаража үзэгдэһэн байна.

Заседаниинуудай үедэ «хэдэн шухала шиидхэбэринүүд батлан абтаа» гэжэ «Аль-Гумхурия» газетэ бэшэнэ.

Афганистанһаа Индидэ байдаг посольствын мэдүүлгэ

ЛОНДОН, мартын 9. (ТАСС). Пуштунистан тухай асуудалаар СЕАТО-дэ хабаададаг оронуудай гаргаһан ямаршье шиидхэбэри үндэһэ баримтатай гэжэ тоолэгдохогүй юм гээд Афганистанһаа Индидэ байдаг посольствын мэдүүлһэн тухай Рейтер агентствын корреспондент Делиһээ дамжуулаа.

КПСС-эй XX съездын материалнуудые хэблэн гаргана

ПОЛЬША

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съездын материалнуудые арадай-демократическа Польшын олониитэ ехээр һонирхоно. КПСС-эй Центральна Комитедэй тоосоон тухай КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи Секретарь Н. С. Хрущевой съезд дээрэ хэһэн элидхэлые, КПСС-эй ЦК-гэй тоосоото элидхэл тушаа съездын баталан абаһан резолюцие, СССР-эй арадай ажахые 1956—1960 онуудта хүгжөөхэ зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XX съездын Директивэнүүд тухай ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганинай элидхэлые, мүн Директивэнүүдые «Книга и знание» гэжэ польско центральна хэблэл польско хэлэн дээрэ брошюра болгон мартын эхээр хэблэжэ гаргаа.

Нүхэд К. Е. Ворошиловай, Л. М. Кагановичын, А. И. Микоянай, В. М. Молотовой, М. А. Сусловай КПСС-эй XX съезд дээрэ хэлэһэн үгэнүүдые брошюранууд болгон тус хэблэл һаяхан барлажа гаргаа.

(ТАСС).

ХИТАД

ПЕКИН, мартын 8. (ТАСС). КПСС-эй XX съездын материалнуудай түрүүшын суглуулбарие 5 миллион хэһэг тиражтайгаар «Жэньминьчубаньшэ» (Арадай хэблэл) һаяхан барлажа гаргаа.

КПСС-эй Центральна Комитедэй тоосоон тушаа КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи Секретарь Н. С. Хрущевой партиин XX съезд дээрэ хэһэн элидхэл, тэрэшэлэн КПСС-эй Центральна Комитедэй тоосоото элидхэл тушаа КПСС-эй XX съездын баталан абаһан резолюци энэ суглуулбари соонь оруһон байна.

КПСС-эй XX съездын материалнуудай хоёрдохи суглуулбари һаяар хэблэн гаргагдаха юм. СССР-эй арадай ажахые 1956—1960 онуудта хүгжөөхэ зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа Директивэнүүд тухай КПСС-эй съезд дээрэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганинай хэһэн элидхэл, мүн съездын Директивэнүүд энэ суглуулбари соо оруулагдаха юм.

ЮГОСЛАВИ

«КПСС-эй XX съездын материалнууд» гэһэн номые олон тиражтайгаар «Борба» гэжэ хэблэл һаяхан барлажа гаргаа.

КПСС-эй ЦК-гэй тоосоон тухай КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи Секретарь Н. С. Хрущевой хэһэн элидхэл, Д. Т. Шепиловэй, М. А. Сусловай, А. И. Микоянай, Г. М. Маленковой, В. М. Молотовой, Г. К. Жуковай, Л. М. Кагановичын, К. Е. Ворошиловай, М. А. Шолоховой ба А. М. Панкратовагай хэлэһэн үгэнүүд, СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XX съездын Директивэнүүд тухай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганинай элидхэл, КПСС-эй ЦК-гэй тоосоото элидхэл тушаа КПСС-эй XX съездын баталан абаһан резолюци энэ ном соонь оруулагдаһан байха юм.

(ТАСС).

Иорданиин национальна обороной министрын мэдүүлгэ

ДАМАСК, мартын 9. (ТАСС). Иорданиин обороной министр Фалах эль-Мададх гэгшын мэдүүлгые «Лисан аш-шааб» газетэ толилоо. Тэрээн соонь ингэжэ хэлэгдэнэ. Иорданска патриодууд тушаа, илангаяа Глаббай приказ дүүргэхэһээ арсаһан норданска армиин генеральна штабай офицернүүд тушаа арабска легионой командалагша урдань байһан генерал Глабб гэгшын абаһан хэнээлтын бүхы хэмжээнүүдые тэрэ болюулһан байна.

Глаббай захиралтаар арестовалагдаад, Аль-Джафр гэжэ концентрационно лагерьта хаагдаад байһан бүхы офицернүүдые сүлеелхэ гэһэн захиралта Иорданиин обороын министр гаргаһан байна.

Даллес Делидэ ерэбэ

ДЕЛИ, мартын 9. (ТАСС). Премьер-Министр Неруэй хэлсэжэ хэхын тулада США-гэй гүрэнэй секретарь Даллес Карачиһаа самолёдоор мүнөөдэр Делидэ ерээ.

Испанска Мароккодохи событинууд тушаа

ПАРИЖ, мартын 9. (ТАСС). Мароккын Испанска зонодо амгалан ёһоной манифестаци хэгшэдые буудаһан ябадалда Мароккын хоёр зоны (Испанска ба Французска — ред.) хүн зон ехээр дурагүйтэн гэжэ парижска «Монд» газетэ мэдээсэнэ. Фес городто демонстраци боложо, Мароккын зарим территори дээрэ испанска эзэмдэлгые буруушааһан лозунгнуудые табиһан байна. Рабадта ошоод байһан национальна реформын партиин делегаци хадаа Мароккодо испанска засагаархидай хэжэ байһан мүрдэлгэ хашалтые буруушааһан телеграмма Испаниин гадаадын хэрэгүүдэй министр болон Тетуандахи испанска верховно комиссарта эльгээгээ.

Иорданидахи байдал тушаа

ДАМАСК, мартын 9. (ТАСС). 1948 оной англо-норданска договор болюулхые, Иорданиин бэеэ даанхай байдалтай, илангаяа арабска легионой командалагша генерал Глабб гэгшын тушаалһаа гаргагдаһанай һүүлээр, Иорданска армиин командалгын арабска талаһаа бэелүүлэгдэхэ болоһонһоо уламжалан, сэрэгэй талаар бэеэ даанхай болоһон ушарые хараадаа абан, шэнэ договор баталхые Иорданиин хүсэжэ байһан тухай Английска правительствода мэдээсэхыень Иорданиин король Хусейн премьер-министр Эр-Рифаида даалгаа.

Коньки*г*аар болоһон мүрысөөн

Үбэлэй спортивна наадануудаар финальна мүрысөөн үнгэргэгдэбэ. Энэ мүрысөөндэ Железнодорожно, Городской, Пригородно районуудай спортсменүүд хабаадалсаа.

500 метртэ болоһон өөһэд хоорондын мүрысөөндэ эрэшүүлэй дундаһаа ажалай резервнүүдэй түлөөлэгшэ А. Михайлов (48,5 секунд) түрүү, О. Зайкин («Буревестник») хоёрдохи һууринуудые эзэлээ. Эхэнэрнүүдэй дундаһаа Тамара Шевчук (Транспортын «Локомотив») эрхим амжалта туйлаа.

1500 метрын урилдаанда «Буревестник» общестын түлөөлэгшэ Леонид Бердников түрүүлэн ерээ. 3000 метрын урилдаанда Геннадий Давыдов («Буревестник»), 5000 метрын урилдаанда Лев Давыдов («Буревестник») гэгшэд түрүү һууринуудые эзэлһэн байна.

Эхэнэрнүүдэй дунда болоһон 1000, 1500, 3000 метрын урилдаануудта Тамара Шевчук [...] гаран гараба.

14—15 наһатай эдиршүүлэй [...] дунда Валерий Бобыкин [...] амжалта туйлаба.

Хоёр үдэрэй туршада болоһон үсэд шанга наадануудай удаа «Буревестник» общес[...] вын 2-дохи команда шалгар[...] гараа. Мүн энэ общестын [...] дэхи команда удаадахи һуури[...] эзэлбэ. Паровозо-вагонно за[...] дой спортсменүүд гурбадахи һуурида гараа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1956 о[...] конькигаар республикын түрүү һууринһаа түлөө мүрысөөндэ илажа гараһан «Буревестник» гэжэ ДСО-гэй команда.

В. Шитиковэй фото, А. Николаевагай текст.

Бүхы дэлхэйн студентнүүдэй үбэлэй XI наадан

ВАРШАВА, мартын 9. (ТАСС). Бүхэдэлхэйн студентнүүдэй үбэлэй XI наадан Польско Арадай Республикада үсэгэлдэр үргэлжэлөө.

Закопанда эрэшүүл 30 километртэ санаар урилдаа. Спортивна шанга энэ тэмсэлдэ советскэ студентнүүдэй түлөөлэгшэд илажа гараа. Энэ урилдаанда советскэ санашан А. Шелюхин нэгэдэхи һуури эзэлжэ, 1956 оной чемпионой алтан медаль абаа. Удаадахи гурбан һууринһэнь мүн лэ советскэ спортсменүүд В. Кузнецов, В. Холщагин, Н. Анигин гэгшэд эзэлээ.

Варшавада түхеэрэгдэһэн елүүр дээрэ үсэгэлдэр үдэшэ Чехословакиин ба Хитадай Арадай Республикын хоккеистнүүд мүрысөө. Чехословакиин спортсменүүд 14:2 гэһэн тоотойгоор шүүһэн байна.

Удаань Польшын ба Советскэ Союзай командануудай мүрысөө. Советскэ хоккеистнүүд 12:2 гэһэн тоотойгоор илаһан байна.

Састроамиджойогой мэдүүлгэ

ПАРИЖ, мартын 9. (ТАСС). Франс Пресс агентствын корреспондент Джакартаһаа ингэжэ дамжуулна. Индонезиин национальна партиин хүтэлбэрилэгшэ Али Састроамиджойодо шэнэ правительство байгуулхые даалгагдаа. Бандунгска конференциин баталан абаһан шиидхэбэринүүдтэ гол анхаралаа хандуулхаб, эдэ шиидхэбэринүүд шэнэ правительствын гадаадын политикын үндэһэ һуури боложо үгэхэ юм гэжэ тэрэ мэдүүлһэн байна.

Тивериатска нуур шадар Израильска сэрэгүүд олоор сугларна

ДАМАСК, мартын 9. (ТАСС). Газетэнүүдэй мэдээсэнэй ёһоор, ООН-һоо Палестинадэ байдаг ажаглагшадай штабта, тэрэшэлэн Советскэ Союзай, США-гэй, Англиин ба Франциин правительствонуудта Сириин гадаадын хэрэгүүдэй министр меморандум эльгээжэ, Тивериатска нуур шадар Израильска сэрэгүүдэй хэмһэ үлүү олоор сугларжа байһанда анхарал хандуулаа.

Мэргэн буудагшадай мүрысөөн

Ленинэй ордентэ паровозо-вагонно заводой дэргэдэхи ДОСААФ-эй завком эхэнэрнүүдэй һайндэр—мартын 8-да зорюулан мэргэн буудагшадай мүрысөө үнгэргэбэ. Энэ мүрысөөндэ цех, халаан 'бүхэнэй түлөөлэгшэд олоороо хабаадалсаа.

Мүрысөөнэй дүнгүүдэй ёһоор, модельнэ цехын мэргэн буудагшадай команда түрүү һуури эзэлһэн байна. ТЭЦ-ын ба котельнэ цехын командануud 2-дохи ба 3-дахи һууринуудые хубаан эзэлээ.

Өөһэд хоорондын мүрысөөндэ Р. Томилова (модельнэ цех) [...] коһоо 95-ые абажа, түрүү [...] эзэлбэ. Е. Лунева хоёрдохи, [...] вальчук гурбадахи һууриие [...] эзэлһэн байха юм.

Мүрысөөндэ һайн дүнгүүд [...] руулһан спортсменүүдтэ ДО[...] эй завкомой грамотануудые [...] даа. Р. Томиловада мэргэн [...] гаар заводой чемпионой нэр[...] олгогдоһон ба үнэтэ шан ба[...] даһан байна.

И. Черка[...]

„Байгалай толон" гэжэ журналай ээлжээтэ номер

«Байгалай толон» гэжэ литературно-уранһайханай, нийтэ-политическэ журналай 1956 оной түрүүшын номер хэблэлһээ гараба.

Публицистикэ гэжэ бүлэгөөр журналай түрүүшын хуудаһан эхилнэ. Тэрэ бүлэг соонь: Илья Черневэй «Баялигые бии болгогшод», Семен Метелицын «Эльгээгдэхэдүй бэшэгэ», мүн Иннокентий Кимэй, А. Кузнецовой, А. Бадаевай, И. Дружининай, И. Луговскойн шүлэгүүд ороһоно.

Мүн И. Тутуговай «Побратимы» гэжэ романай эхин, Ч. Цыдендамбаевай, Африкан Бальбуровай расскзууд, Михаил Толкачай «Гурбадахи эшелон» гэжэ повестиин эхин ба бусад зохеолнууд хэблэгдэнэ.

«Зургаадахи табанжэлэй [...] гануud» гэжэ бүлэг «Ангара[...] хи энергетическэ гигант» гэжэ [...] ска ГЭС-эй барилгын нач[...] И. И. Наймушинтай хөөрэл[...] захална. Мүн энэ бүлэг соо Б[...] ГЭС тухай бусад статьянууд [...]

«Үнгэрһэн сагай хуудаһанһаа» гэжэ бүлэг соонь В. Семичевэй [...] дые шэнжэлэлгэ», А. Граниин [...] гэтэ шулуу бэдэржэ, Саян [...] аяншалга» гэһэн статьянууд [...] логдоо.

Мүн журналай «Критико-[...] графи», «Культурно-ажабайдалай хронико» гэжэ бүлэгүүдтэнь [...] статьянууд ба зурагууд толилогдоо.

Ангуушадай амжалта

Гүрэнэй Баргажанай ондатрын ажахын (директорынь нүхэр Скосырский) ангуушад 4,5 һарын түсэб үлүүлэн дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 15000 түхэригэй ангай арһа гүрэндэ тушааба.

Ондатор баридаг ангуушад С. И. Шелковников, П. И. Воронков нэгэ сезоной нормые гурба дахин үлүүлэн дүүргэһэн байна. Эрхим ангуушан А. Н. Цивилев 10500 түхэригэй ангай арһа тушаагаа. Мүн 47 булга баржа тушааһан [...] Медведевэй бригада, 34 бу[...] ржа тушааһан нүхэр Яко[...] бригада һайн дүнгүүдые хар[...]

Партиин XX съездын хүн[...] дэлгэрһэн мүрысөөндэ һайн а[...] туйлаһанайнгаа түлөө тус [...] коллектив Бүхэсоюзна нэгдэ[...] да ба ВЦСПС-эй дамжуулг[...] тугта хүртэһэн байна.

Д. Гырг[...]

Арадай үльгэршэн Аполлон Тороевто һурагшад уулзаба

Иркутска областиин Бурят-Монголой национальна округой Боханой дунда һургуулида суута үльгэршэн Аполлон Андреевич Тороевтой һурагшад уулзаба. Уулзалгада багшанар, һурагшадай түрэлхид, айлчад хүтэлбэрилхы худэлмэрилэгшэд байлсаба.

Аполлон Андреевич өөрынгөө шэнэ үльгэрнүүдые уншажа үгэбэ. Тэрэ тоодо «Һайхуу нохойхон», «Арсалангууд», «Тоншуул», «Ногоон ба набшаһан» болон бусад үльгэрнүүд уншагдаба. Эндэ суглараһад «Шоно» гэжэ үльгэрые ехэ һонирхожо шагнаба.

Үльгэрнүүдые уншажа дүүргээд, нүхэр Тороев һурагшадай хүсэлтээр һураханиинь хүсэбэ.

Энэ уулзалга дээрэ дунда [...] лиин һурагшадай урань [...] коллектив зүжэг наада [...] 10-дахи «а» классай һурагш[...] ниновэй, Б. Аюшинай «Арад[...] сэл» гэжэ зүжэгые шадамар [...] харуулаа. Мүн Хоца Нам[...] «Тахунай», Аполлон Тороев[...] хы тоншуул хоёр» ба бусад [...] нууд зүжэглэн харуулагдаба.

В. Попов, И. Ка[...]

Бүгэдэниитын удхашанартай шухала хэрэг

Октябрьска социалистическэ революциин аша туһаар манай ороной ажалшан арад булта эрдэм бэшэгтэ һуража, культурна ажабайдалтай болоһон байна. Манай бурят-монгол арад урдань хаанта засагай үедэ үзэг бэшэг мэдэхэгүй, мүнхаг бүдүүлиг байдалтай үни удаан саг соо байһан аад, харин мүнөө үзэг бэшэг мэдэдэг, культурна болбосон байдалтай болоо.

Хэтэйшье мэдэһээр бурят-монгол хэлэ бэшэг тон түрүүн хуушан монгол алфавит, тэрэнэй һүүлээр латинска алфавит дээрэ бэшэгдэдэг байгаа. Тиин латинска алфавит дээрэ бэшэгдэг болоходоо, арад зониие үзэг бэшэгтэ һургаха тушаа ехэхэн худэлмэри хэгдэһэн байгаа. Олонхи зон энэ алфавит дээрэ бэшэжэ, уншажа шададаг болоо һэн. Тэдэ, хүн зоной үзэг бэшэгтэ һураха ябадалда энэ алфавит хушэршэг байһан байгаа. Мүн һургуулиин үхибүүд ород ба латинска үзэгүүдые һамардаг, алдуунуудые олоор гаргадаг һэн.

1939 ондо бурят-монгол хэлэ бэшэг ород алфавитда ороһон байна. Түс алфавит хадаа бурят зоной ородшье, бурятшье хэлэндэ ба бэшэгтэ һураха ябадалда тон ехэ туһа хүргөө. Энэ алфавит дээрэ һургуулинуудта ном заагдана, газетэ, ном, журналнууд хэблэгдэнэ.

Шэнэ алфавидай гараад байхада, ехэ наһатаниие шэнэ үзэг бэшэгтэ һургаха гэжэ бага бэшэ худэлмэри хэгдэһэн юм. Тэдэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай жэлнүүдтэ (1941—1945) энэ худэлмэри орхигдоһон байгаа. Тиигэжэ бүхы арад зон энэ алфавидта һуража шадаагүй һэн.

Дайнай һүүлээр арад зониие үзэг бэшэгтэ бултыень һургаха тушаа БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет ба Гэгээрэлэй министерство яһала анхаралаа табиһан байна. Энээн тушаа хэдэн дахин тогтоолнууд, заабаринууд толилогдоһон байха юм.

Тэдэ мүнөө болотор республикадамнай үзэг бэшэг мэдэхэгүй зон: мал ажахын, колхозой, нэгэ һаалишад, хүдэлмэришэд үшөөл олон дайралдадаг байна.

Жэшээлэн абаад үзэбэл, мүнөө үедэ Хэжэнгын аймаг дотор шэнэ алфавит мэдэхэгүй ба муу мэдэхэ 400 шахуу хүн бии. Нарибшалжа тоолоо һаа иимэ хүнүүд бүри олон болохоор, юуб гэхэдэ, аймагай олон нютагуудаар шэнэ үзэг бэшэг мэдэхэгүйшүүлэй тоо буридхэгдөөгүй байдаг.

Ямар наһанай хүн зон шэнэ алфавит мэдэхэгүй гээшэб гэхэдэ, ехэнхидээ 1910—1920 онуудта түрэгшэд болоно. Жэшээлэхэдэ, Дэдэ Худанай сомоной Тельманэй нэрэмжэтэ колхозодо 30 хүн шэнэ алфавит бага мэдэхэ ба мэдэхэгүй байна. Эдэ зоной 28 хүниинь 1910—1920 онуудта түрэһэн байна.

Шэнэ үзэг бэшэг мэдэхэгүй һаалишад, хонишод ба бусад малшад олон байха юм. Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо 10 һаалишад, 4 хонишод, Хрущевой нэрэмжэтэ колхоздо 4 һаалишад, 8 хонишод, Тельманэй нэрэмжэтэ колхоздо 5 һаалишад, 6 хонишод, 2 адуушад гэхэ мэтэ шэнэ алфавит дээрэ уншажа, бэшэжэ шадахагүй малшад бии.

Мүн бурят-монгол үзэг бэшэгые шэнэ алфавит дээрэ мууса уншадаг аад, бэшэжэ шададаггүй механизаторнууд Хэжэнгын ба Чесаныл МТС-үүдтэ бии. Чесаныл МТС-тэ арбаад тухай механизаторнууд бурят хэлэн дээрэ муугаар уншадаг байна. «Бурят-Монголой үнэн» газетэдэ республикын түрүү һаалишад, хонишод болон механизаторнуудай түрүү дүй дүршэл тухай статьянууд ба хөөрэлдөөнүүд толилогдодог. Мүн Бурят-Монголой номой хэблэл тариан ба малажахаар олохон брошюранууды һүүлэй жэлнүүдтэ хэблэн гаргаа. Тэдэ эдэ зоной уншажа шададаггүй байханһ гэмшэлтэй. Хэрбээ эдэ колхозниигууд түрүүшүүлэй дүй дүршэл тухай статьянуудые, хөөрэлдөөнүүдые уншадаг байгаа һаа өөһэдынгөө ажал хүдэлмэридэ хэрэглэхэ байгаа бшуу.

Тэдэ хэнэйшье гэмээр юм, мүнөө болотор олон тоото колхознигууд өөрынгөө түрэлхи хэлэн дээрэ газетэ, журнал, номуудые уншадаг боложо шададаггүй байна.

БМАССР-эй Гэгээрэлэй министр нүхэр И. В. Баранников шэнэ бэшэгтэ арад зониие мууса һургаха байһанай түлөө Хэжэнгын аймОНО-е даагша нүхэр В. В. Михеевтэ выговор үгэһэн байна. Нээрээшье жэлһээ жэлдэ Хэжэнгын аймагта энэ хэрэг мууса ябуулагдадаг байгаа. Нүхэр В. В. Михеев приказ соогоо, мүн гансаараа зэмэдэ орожо байхагүй гэһэндэл, Чесаныл долоонжэлэй һургуулиин директор В. М. Мантаева ба Хөөрхын эхин һургуулиин даагша Д. Д. Дабаевада үзэг бэшэг мэдэхэгүй зоной тоо бүридхэл абаагүй байһанайнь түлөө выговор соносхожо, мүн Хэжэнгын дунда һургуулиин директор Е. Б. Балтахиновта зэмэ үгэһэн байха юм.

Тэдэ, хэдышье эдэнэй бэе бэедээ зэмэ үгэлсэбэшье, мүнөө болотор шэнэ үзэг мэдэхэгүйшүүл болон багэ мэдэгшэд ном заалга эхилээдүй байһаар. Һургуулиин багшанарта ном заажа даабари ёһо тэдыгээр үгтэһэн байна. Тэдэ залуу багшанар ямар программаар, ямар учебнигээр заахаяа огто мэдэнэгүй. Ворошиловска долоон жэлэй һургуулиин директор нүхэр Н. Д. Дондокова ингэжэ хэлэнэ: «Ягаадшье ном заахаяа мэдэнэгүйб. Нүхэр В. В. Михеевһээ һураһамни: «ма-аа-ма» гэжэл уншадаг болоо һаань, үзэг бэшэгтэ оробо гэжэ тоолохдо болохо гэжэ хэлээ һэн. Наадажашье, нээрээшье хэлэһыень мэдэнэгүйб. Нээрээл, программа, учебник үгы байхадань ехэл хүшэр хүндэ байха байна».

Энэнь тон зүб. Нээрээл ямар нэгэн заабари ба учебник байгаа һаа заахан хүндэ тон һайн байгаа. Тиигэдшье холын малшадта мэргэжэлтэд, бригадирнууд гэхэ мэтэ зоной заахада учебник тон шухала ха юм. Багшанар холын малшадта ошожо, зааха аргагүй байна. Бригадир, учётчик, мэргэжэлтэд гэхэ мэтын зонууд һаалишад, хонишодтой үдэр бүри шахуу уулзадаг ба тэдэнэй ажал худэлмэритэй нягта холбоотой байдаг. һаяар Гэгээрэлэй министерство шэнэ үзэг бэшэг зааха тухай заабари ба учебник гаргаха аабза гэжэ найдагдана.

Үзэг бэшэгтэ ажалшан арадые бултыень һургаха ябадал гансал Гэгээрэлэй министерство, һургуулинууд ба багшанарай хэрэг бэшэ. Энэ хэрэг хадаа бултанай, гүрэн түрын удхашанартай хэрэг ха юм. Тиимэһээ ойрын сагта үзэг бэшэг мэдэхэгүй ба бага мэдэхэ зониие һургаха ябадалда партийна, советскэ, профсоюзна организацинууд анхаралаа хандуулха ёһотой. Энэ хэрэгтэ комсомолецууд эдэбхитэйгээр хабаадалсаха болоно. Мүн БМАССР-эй Культурын Министерство энэ хэрэгтэ анхаралаа табиха аабза гэжэ һанагдана.

Б. Батоев, багшанарай мэргэжэл дээшэлүүлхэ институтай методист.

Редакторай орл[...] О. ГОМБО[...]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, заместителя редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, партий ной жизни, сельского хозяйства —47-59 пропаганды и переводов культуры и быта, промышленности—34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия — 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00710. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. №